

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stoje, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2. D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem
naročilu popust!
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vrača, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6. a. Lokovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Papeževa okrožnica o vzgoji mladine

Naznanili smo že, da je 11. januarja izšla papeževa enciklika o mladinski vzgoji in sicer topot izjemoma v italijanskem in ne običajnem latinskem izvirniku. S tem se je nedvomno poudaril naslov, na katerega je okrožnica predvsem namenjena, namreč italijanski fašizem. Iz enciklike, ki je jako obširna (»Osservatore Romano« 12. januarja 1930) povzemamo le glavne misli.

Papež najprej odgovarja na vprašanje: Kdo je dolžan vršiti mladinsko vzgojo? Vzgoja, odgovarja sveti oče, je bistveno socialna zadeva. Torej morajo sodelovati tri socialne zajednice, v katerih nujno dorašča otrok: družina in država, ki sta naravnega izvora in cerkev, ki je nadnaravnega reda.

Najprej Cerkev. Ona zahteva pravico do vzgoje po svojem nadnaravnem poslanstvu. Vzgojna naloga ji je poverjena od Kristusa: »Pojdite in učite vse narode!« Potem je ona duhovna mati, ki vodi, hrani in izoblikuje duše k življenju milosti. Torej je njena absolutna pravica, da se v popolni nezavisnosti posveča vzgoji in da izbira primerna sredstva, med katerimi je zapopadana tudi telesna vzgoja.

To pa brez kake nasprotstvenosti napram državi, kajti Cerkev se niti najmanj ne upira temu, da se njene šole in njeni vzgojni zavodi v vsaki državi prilagode pravičnim zakonom civilnih oblasti in je vedno pripravljena, da eventualne težkoče, ki nastajajo, poravnava v medsebojnem sporazumu. Vzgojna naloga Cerkve se razteza na vse narode; seveda v prvi vrsti na njene otroke. V svoji skrbi ne prezre niti nečlanov katoliške Cerkve, kakor dokazuje na tisoče šol, ki jih ustanavljajo njeni misijonarji v deželah, ki še niso katoliške.

Vzgojno delo Cerkve ni v nobenem nasprotju s pravicami, ki jih ima družina, država ali posameznik; njena kultura odgovarja povsem potrebam današnje dobe.

Vzgojno delo Cerkve ne nasprotuje pravicam družine. Kakor Cerkev poraja življenje v nadnaravnem svetu, tako je družina nositeljica naravnega življenja. Od Boga samega ji je poverjena naloga, da z vzgojnim delom pospešuje življenje. Od Boga je sprejela to dolžnost, ki gre pred pravicami države. Kdor trdi, da otrok pripada državi, se postavlja v nasprotje s splošnim človeškim pojmovanjem.

To vzgojno pravico juridično priznajo vsi narodi, katerim je na tem, da v svojih javnih napravah spoštujejo naravne zakone. Tako je najvišje državno sodišče v Združenih državah leta 1925. odločilo, da država nima pravice siliti mladino, da se vsa šola baš v državnih šolah, zakaj, otrok ni nikaka stvar države, ampak pripada njegova vzgoja najprej staršem.

Prednost Cerkve in družine v vzgoji nikakor ne oškoduje države, ki ima posebne naloge.

Država si ne sme lastiti očetovstva in materinstva nad otrokom. Njena naloga je, da pospešuje splošno častno blaginjo, da v tem pravcu zagotovi družinam mir in varnost pri izvrševanju njihovih dolžnosti, da čuva njihovo prava in da spoštuje vzgojne pravice Cerkve. Dolžnost države je, da brani tudi pravice otrok, če bi jih starši telesno ali moralno zanedarjali. Toda v tem država starše le spopolni, a naj jih ne skuša nadomestiti.

Državna skrb bodi, da pospešuje vzgojo in pouk mladine s tem, da favorizira in pomaga onim začetnim pobudam, ki izhajajo iz Cerkve in družine in da jih usovrši s svojim lastnim šolstvom.

Država more zahtevati, da imajo vsi državljani neko gotovo poznanje državljskih in narodnih pravic in gotovo stopnjo intelektualne, moralne in fizične kulture, ki odgovarja potrebam našega časa. Toda ona nima pravice do nikakega vzgojnega monopola, da bi mogla siliti starše, da pošiljajo svoje otroke v državno šolo, zlasti, če je nasprotna zahteva krščanske vesti ali četudi samo njihovim opravičenim zahtevam.

Tudi je vsekakor pravica države, da sebi pridržati ustanovitev in vodstvo šol, ki pripravljajo državljane za njeno javno službovanje, samo da ne oškoduje pravic Cerkve in družine.

»Ni odveč, ako v naših časih znova poudarjamo te resnice, kajti vidimo, kako se pretiran in lažnjiv nacionalizem razširja kot sovražnik resničnega miru in zdravega napredka. Prišlo je v navado, prestopati pravične meje, ko se vojaško organizira telesna vzgoja

Pravilnik o izvrševanju verskega pouka

Določbe glede veroučiteljev - Izven šole so učenci lahko člani verskih društev - Zastopstvo škofovske konference zastopa katoličane

Belgrad, 14. jan. AA. Prosvetni minister je odobril pravilnik o izvršitvi določb glede verskega pouka na srednjih, učiteljskih in narodnih šolah. Pravilniki predpisujejo posebno kvalifikacijo za veroučitelje kakor tudi za ostale učne moči, ki imajo usposobljenost za verski pouk. Kandidat, ki se je podvrget posebnemu izpitu o verskem pouku, dobi svojo kvalifikacijo v učiteljski diplom, dočim morajo veroučitelji položiti posebne izpite, ki jih bo predpisal prosvetni minister v sporazumu z zastopstvom posameznih konfesij. Kot tako vrhovno predstavništvo se za katoličane smatra zastopstvo škofovske konference.

Nadalje je na podlagi odnosnih §§ teh zakonov predpisano, da se čisto učeniška društva (udruženja) ne morejo ustanavljati na verski ali plemenski osnovi. Toda izven šole so učenci lahko člani verskih udruženj svoje verske zajednice. Enkrat letno lahko nadzornik posamezne verske zajednice pregleda in nadzira verski pouk. Prosvetni minister bo odvil pravico verskega pouka onim laičnim, sicer usposobljenim učiteljem, glede katerih predstavništvo te konfesije izjavi, da njihov verski pouk ni v skladu z nauki te veroizpovedi.

Glede učencev narodnih šol morajo roditelji pri vpisu v I. razr. na podstavi čl. 43. zak. o narodnih šolah izjaviti, ali naj njihovo dečo uči veronauk duhovnik ali pa laični učitelj. Ta izjava velja zatev za vseh osem razredov narodnih šol in je ni moči v nobenem primeru

preklicati. Izjavo roditeljev hrani upravitelj šole v šolskem arhivu. Služba organistov ni tangirana s tem pravilnikom, vendar se ne sme tako opravljati, da bi bila v nasprotju z rednim izvrševanjem ostalih službenih dolžnosti organista-učitelja.

Razen pri čisto šolskih svečanostih smejo učenci sodelovati samo pri javnih svečanostih občedržavnega ali občenarodnega značaja, ki so v ozki zvezi s šolo. Te določbe se naravno ne nanašajo na verske svečanosti in dolžnosti učencev.

Zastopnika episkopata v Belgradu

Belgrad, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor znano je jugoslovanski episkopat pred prejšnjim časom izročil vladni spomenico glede šolskega vprašanja. Z ozirom na to vlogo, ki jo je vlada proučevala, so bili zastopniki episkopata naprošeni od prosvetnega in pravosodnega ministra, da pridejo v Belgrad. Danes sta v imenu episkopata belgrajski nadškof dr. Rodić in Djakovski škof dr. Akšamović obiskala prosvetnega ministra Maksimoviča in pravosodnega ministra Srskeča. Z njim sta imela daljše posvetovanje o tem vprašanju. Prosvetni minister je izjavil, da je vlada že v glavnem ugodila in da bo skušala tudi v bodoče ugoditi vsem zahtevam jugoslovanskega episkopata.

Delež Jugoslavije ne bo zmanjšan

Haag, 14. jan. AA. Na včerajšnji plenarni seji se je razpravljalo o posebnem aranžmanu med zaveznicami za končni sprejem Youngovega načrta. Pri tej priliki je govoril jugoslovanski minister zunanjih zadev dr. Voja Marinković o nemških reparacijah, ki niso sestavni del načrta, ki bi pa navzlic temu morale v zmislu naziranja konference pravnikov tvoriti celoto z Youngovim načrtom. Dr. Marinković je razlagal, da bo Nemčija v primeru, da ji Združene države Amerike oprostijo ali zmanjšajo vojni dolg, imela znatno manjše obveze. Za ta primer pa je v § 214. rečeno, da bo treba ponovno redigirati odstotek zavezniških terjatev in jih prilagoditi sedanjemu ključu po Youngovem načrtu. Ker pa so naši vojni dolgi razmeroma majhni, bi se s tem zmanjšale naše anuitete. Jugoslavija bi bila s tako revizijo

anuitet v primeru odpisa nemških vojnih dolgov po Zedinjenih državah oškodovana za letnih 18.3 milijonov zlatih mark. Naše čiste reparacije znašajo po Youngovem načrtu in po odbitku letnih anuitet za naše vojne dolge letnih 65 milijonov zlatih mark, če pa se redigira odstotek, potem bi znašale naše čiste reparacije letno 47.7 milijona zlatih mark. Zato Jugoslavija nikakor ne more pristati na to, da se redigira § 214. Francoski, angleški in belgijski delegati so nato izjavili, da bi v tem primeru ne zahtevali od Jugoslavije ničesar več. S tem bi bil riziko Jugoslavije krit s petimi šestinami. Dr. Marinković je vzel to izjavo francoskih, angleških in belgijskih delegatov na znanje. Predsednik Jaspard je izjavil, da bodo vse izjave prišle na zapisnik. Zato delež Jugoslavije na reparacijah ne bo zmanjšan.

Pomembna reforma šolskega vprašanja v Mehiki

Starši dobe soodločujoč vpliv na vzgojo in na učno osobje

Predsednik Portes Gil je izdal naredbo, ki je za šolo in vzgojo v Mehiki jako daleko sežnežna pomena. Naredba uvaja široko decentralizacijo šolske uprave. Dobesedno se glasi v naredbi: »Ker se vedno bolj kaže, da je mogoče pospeševati narodno kulturo in njegove socialne naprave najuspešneje, ako vladno delo odgovarja kar moč demokratičnim idealom ljudstva in z ozirom na to, da ni dobro, ako je organizacija in vodstvo javne državljanske vzgoje izključno v rokah vladnega aparata, ki je že itak preobremenjen; in ker se dosejajo večji uspehi, ako je vzgojno delo sad učiteljstva in celotne družbe, je potreba, — da bo mogla šola vršiti res svojo veliko nalogo med narodom, — da bo učiteljstvo imelo več neposrednega vpliva na vzgojo v šoli in da bo tudi samo bolj neposredno za svoje delo odgovarjalo ljudstvu. Dalje: Z ozirom na to, da je dolžnost države, da nudi staršem priliko za sodelovanje pri vzgoji njihovih otrok s tem, da jim dovoli soodločujočo pravico pri šolskem vprašanju in z ozirom na to, da more biti le koristno, ako vsi

vzgojni faktorji delajo v popolni harmoniji med seboj, smatramo za koristno, da se vsem, ki so za svojo vzgojo odgovorni, da možnost, povedati svoje mišljenje in izrabi svoje izkušnje, da bo šola res imela ljudski značaj in da bo v demokratičnem duhu pospeševala in gojila skupne narodne interese.«

Kako hitro so se spremenile razmere v Mehiki! Katoličani, ki so še pred dobrim letom morali umirati za prvobitne človeške pravice, — kakor svoboda vesti in prepričanja in za pravico častiti Boga po svoji religiji — tistim katoličanom je mučeniška kri njihovih bratov odprla vrata v skorajšnjo in tolikšno svobodo, kakor so jo težko oni sami pričakovali. — Oblak je šel mimo...

Belgrad, 14. januarja. (AA) Davi ob 9 se je nadaljevala razprava v državnem sodišču za zaščito države proti Milanu Marinkoviću in njegovim tovarišem. Razprava je trajala do 14. Izprašanih je bilo danes devet obtožencev. Razprava se bo nadaljevala jutri ob 8.

Država, kateri je za zdrav telesen in moralen porast državljanov, se bo v svojih vzgojnih metodah vedno srečala s cerkvijo in ji ne bo nasprotovala. Pij XI. navaja pri tem besede Leona XIII. »Kar se v človeških zadevah nanaša na zveličanje duš, vse to je stvar cerkve; vse, kar pa je civilnega in političnega reda, spada pod avtoriteto države. Jezus Kristus sam je tako ukazal, da gre Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega.«

Pravoslavni cerkveni zbor v Poljski

Pravoslavje v Poljski preživlja težke čase. Kako razdrapane so verske razmere v pravoslavju na Poljskem, je pokazal že umor pravoslavnega metropolita Jurija, ki ga je pred leti zvršil pravoslavni opat (arhimandrit) Smaragd. Ko se je l. 1924 s privoljenjem carigradskega pravoslavnega patrijarha pravoslavna cerkev v Poljski osamosvojila, se razmere niso zboljšale. Najvišja mesta v cerkvi so zasedli Rusi, čeravno so verniki v ogromni večini ukrajinske in beloruske narodnosti. S pomočjo cerkve so skušali ti visoki cerkveni dostojanstveniki širiti rusko narodno zavest med ukrajinskim in beloruskim ljudstvom. V vilenski pokrajini se je radi tega del pravoslavni vernikov ločil in ustanovil »staro pravoslavno cerkev«, ki je pravoslavju tem bolj nevarna, ker je njen voditelj, senator Bohdanovič, po narodnosti Belorus in bivši ravnatelj pravoslavnega bogoslovja, ki slovi kot izvrsten govornik. Uporno gibanje je nastalo tudi med ukrajinskimi pravoslavni izobraženci. Odkar je sv. sinod, ki vodi pravoslavno cerkev pod Poljsko, izključil in izobčil svojega člana, ukrajinskega opata dr. Ričenskega, ki se je zavzemal za narodne pravice Ukrajincev v pravoslavni cerkvi, se je še bolj omajala cerkvena disciplina. V takih razmerah ni čudno, če se naglo širijo krive vere. Mnogo vernikov in duhovnikov pa se je zedinilo s katoliško cerkvijo. Tako se je v zadnjih letih zedinilo 26 pravoslavni župnij.

Pravoslavje je izgubilo 51 cerkva, porušeni v vojni z boljševiki, ki jih verniki niso več obnovili. Ne da bi katoličani zahtevali, je izročila poljska vlada katoličanom 147 cerkva, ki so bile nekdaj katoliške, a jih je ruska carska vlada predala pravoslavnim. Nedavno pa so vložili poljski škofje tožbo, kjer zahtevajo, da se vrne katoličanom vseh onih 600 cerkva, ki jih je ruska vlada nasilno vzela katoličanom. Zaradi te zahteve se pravoslavni zelo razburjajo.

Da bi se utrdila disciplina v pravoslavni cerkvi in zajezilo odpadanje od pravoslavja, je sklican cerkveni zbor pravoslavne cerkve pod Poljsko. Tega cerkvenega zbora, ki se bo vršil 12. februarja t. l., se bo udeležilo vseh pet pravoslavni škofov, opat in en menih znamenitega pravoslavnega Počajevskega samostana, pravoslavni škofijski misijonarji, po dva profesorja kremenekega in vilenskega duhovnega semenišča ter tajnik sv. sinoda. Razen tega pošlje vsaka škofijska nekaj izvoljenih duhovnikov in svetnih mož. Volilno pravico imajo oni pravoslavni verniki, stari 21 let, ki redno prejemajo sv. zakramente. Med svetnimi osebami morejo biti izvoljeni samo tisti možje, ki so stari nad 25 let in se vsaj enkrat letno spovedo in prejmejo sv. obhajilo. Največ zastopnikov pošlje volinska škofijska, namreč 12 duhovnikov in 12 svetnih mož, varšavsko-holmska samo po 4. Ali bo mogel ta cerkveni zbor zajeziti razkrajanje pravoslavne cerkve na Poljskem, je pa težko prorokovati. —b—

Nobenega prisilnega združevanja društev

Belgrad, 14. januarja. (AA) Ker so se o pomenu § 157. zakona o narodnih šolah pojavila napačna in tendenčna tolmačenja, je agencija »Avala« pooblaščenca razglasiti, da gre pri teh predpisih za koordinacijo akcije na polju narodne prosvete in nikakor ne za prisiljeno združevanje raznih ustanov in društev.

Vesti iz države

Belgrad, 14. januarja. (AA) Pravosodni minister je s svojim odlokom št. 105.918. iz leta 1929. imenoval na podlagi zakonskega člena 94 zakona o tisku in § 13. uredbi o novinarjih razsodišče za Ljubljano, ki sestoji iz sodnikov okrožnega sodišča v Ljubljani Jakob Antloge in dr. R. Sajovca.

Dubrovnik, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Že par dni se mudi tu Anglež Charters predsednik YMCA. Proučuje, kje bi bilo najugodnejše mesto za otvoritev letovišča za YMCA.

Split, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Zadnje čase se je v Splitu pričelo živahno gibanje med lastniki parobrodov. Ladjo je kupil brodolastnik Perić. Tudi splitski industrijalec Matković je nedavno kupil v Angliji novo ladjo, ki je sinoči prispela v Split in bo nosila ime Matković. Danes jo je splitska kapetanija registrirala. Sinoči so sneli angleško zastavo in razobesili jugoslovansko.

Tudi Italijani izumirajo?

»Tudi Italija se ne nahaja v drugačnem položaju, temveč v enakem in morda še v slabšem kakor države, ki jo obdajajo. Tudi Italija je na poti propadanja, tudi v Italiji je življenjski polet presekani. Tuji, ki pozorno gledajo na fašistično Italijo in na tem zlu (nazadovanje rojstev) sami hirajo, so ta pojav (nazadovanje rojstev) v Italiji zabeležili z zadovoljstvom, ker izginja grožnja na italijanskem obzorju. Narod, ki izumira, ne potrebuje tuje zemlje; za pokopališča — saj se grobovi prekopujejo vsakih deset let — je bo imel vedno dovolj.«

S temi zaključnimi besedami v članku »Italijansko plemo izumira« je poluradni »Popolo di Roma« podal jedro fašistične demografske politike. »Narod, ki izumira, ne potrebuje tuje zemlje.« S tem geslom so se fašisti vrgli v »demografsko bitko«, v boj za dvig rojstev, dobro zavedajoč se, da se zruši moralna in materialna opora fašističnega imperija, ako to bitko izgubi. Ko je Mussolini vzkliknil »Italija se mora razširiti ali razpočiti«, je kazal svetu na veliki italijanski narod, ki bo v kratkem dosegel 60 milijonov in ki ima pravico »do solca v svetu«. Kaj potem, ako vsled padanja rojstev izgine v Italiji demografski pritisk navzven? Kako naj potem fašizem opraviči svojo ekspanzivno politiko? Ali bo potem italijanski narod še »od Boga poklicano ljudstvo«, da zavlada na vsej afriški obali, kakor je te dni napovedal »Giornale d' Italia«?

Po vsem tem je razumljivo, zakaj je objava zadnjih podatkov o življenju in smrti v Italiji tako razburila fašiste. Članek omenjenega rimskega lista je posnel istočasno ves italijanski tisk pod naslovi kakor »Grozovito propadanje« — »Klic na pomoč« — »Pleme se stara« — »Nikakšnih iluzij!« — »Rodovitnost — temeljni problem fašistične civilizacije«. In pred dobrim letom je Mussolini v svojem poročilu k uvedbi samskega davka ljuto napadel »narodne dezertarje«, ki nečesto imeti otrok. Prav »Popolo di Roma« je objavil njegov govor, a je bil takoj zaplenjen.

»Številke so prevrgle domneve, na katerih je slonel naš optimizem«, ugotavlja neki italijanski publicist. Ta »figovski optimizem«, da rabimo Mussolinijeve besede! Še nedavno je neki italijanski časnikar napovedoval čas, ko bo italijanski narod dosegel sto milijonov duš! In kaj pravijo številke? V prvih enajstih mesecih preteklega leta se je v Italiji rodilo 29 tisoč 460 otrok manj kakor v istem času leta 1928. Leta 1922 se je rodilo 1.175.467 otrok, leta 1928 1.070.061. Res je med tem časom tudi umrljivost nekoliko padla, toda prirastek, to je razlika med rojenimi in mrtvimi, je čedalje manjši: leta 1922 je znašal 485.459, leta 1928 430.174. Ako sežemo nekoliko nazaj, se nam še bolj pokaže postopno nazadovanje rojstev. L. 1881 se je rodilo v Italiji na 1000 prebivalcev 57 otrok, l. 1891 37,7, l. 1901 34,5, l. 1922 30,3, l. 1928 26,1. Če bi število rojstev padlo vsako leto za 30.000, kakor od l. 1928 do 1929, bi se v kakih 15 letih število smrti in rojstev izenačilo, odpadel bi torej vsak prirastek.

V Italiji je količnik rojstev 26,1 v primeri z drugimi državami dokaj visok: v Franciji znaša 18,2, v Nemčiji 19,1. Toda Francija je že nastopila pot navzgor in njen letni prirastek doseže že 100.000 ljudi, ako izzamemo preteklo leto, ki je radi hude zime gotovo izjemno. Pa tudi v Italiji najdeš celo majhna podeželska mesta kakor Novara, kjer se rodi komaj 13 otrok na 1000 prebivalcev, umre jih pa 16. V zgornji Italiji se v velikih in manjših mestih vrli količnik rojstev med 10 in 15. Firenze, Bologna, Vercelli in Como naravnost izumirajo, dočim rojstva v Milanu, Turinu, Padovi, Genovi, Veroni in Trstu komaj prekašajo število smrti.

Italija se lahko ponosa z razmeroma visokim količnikom le radi izredne plodovitosti južnih Italijanov in prav ta okolnost vznemirja resnične Italijane, ponosne na svojo kulturo in umetnost ter na italijanske tradicije sploh. Na prvi pogled lahko ločiš majhnega južnega Italijana s širokimi ličnicami pod nemirnim očesom od stasitega in mirnega Lombardca. Plemenska razlika je očitna. Od izvirnih Rimljanov izpraznjeno Italijo so posedla od severa germanska plemena, od juga pa so kesneje pritiskali razni afriški rodovi. Po razpadu samostojnih držav in zedinjenju Italije se je odprla pot plodovitim, lokavim in brezobzirnim južnim plemenom proti bogatejšemu severu. Antagonizem med severom in jugom je delal italijanskim državljanom vselej preglavice: ti so skušali s politiko pogostega premiščevanja državnih nameščencev s severa na jug in obratno stopiti razna plemena v veliko italijansko raso. Severni Italijan še vedno z nasmeškom gleda na južnega. Danes prisvajemo naglemu pomikanju primitivnejših južnih plemen proti severnim deželam, ki jih je moderna civilizacija pričela polagoma prazniti. Fašizem je s svojo ultranacionalistično politiko to gibanje pospešil in prav tisti fašizem, ki se je rodil v Milanu, sloni danes na južnih Italijanih. Od skrajno centralistične politike je mogel pridobiti le gospodarsko in kulturno slabše stoječi jug, ki je danes popolnoma vdan fašizmu. Tako je danes ves policijski aparat od ravnatelja do zadnjega detektiva v rokah južnih Italijanov, sodnije in drugi državni uradi se polnijo z njimi. In morda leži prav v tem pojavu del razlage današnje Italije, ki je tako

Popolen poraz dr. Schachta

Nemška državna banka vstopi v mednarodno reparacijsko banko

Haag, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Med nemško delegacijo v Haagu in berlinskimi kabinetom so bili vso noč in danes dopoldne telefonski razgovori. Rezultat teh razgovorov je bil, da bo nemški državni kabinet nastopil proti akciji predsednika nemške državne banke dr. Schachta, ki je odklonil udeležbo nemške državne banke pri mednarodni banki, na ta način, da se bo primerna udeležba nemške državne banke določila zakonito. Obenem so se prepričali o tem, da proti temu načrtu ni nobenih mednarodnih težkoč. S francoske, kakor tudi z angleške strani, se je zagotovilo nemškimi ministrom, da se ne bodo pojavili nobeni pomisleki proti primerni spremembi statuta nemške državne banke. To je imelo v današnjem razgovoru med finančnim ministrom dr. Moldenhauerjem in predsednikom nemške državne banke dr. Schachtom odločilen pomen. Dr. Schacht, ki je še včeraj v Haagu igral močnega moža, je danes moral izjaviti, da se pozneji zakoniti obveznosti nemške državne banke za udeležbo pri mednarodni banki ne bo protivil.

Berlin, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Nemški kabinet je sklenil, predložiti državnemu zboru zakonski načrt, po katerem je nemška državna banka obvezana, udeležiti se mednarodne plačilne banke. V času do sprejema tega zakonskega načrta bosta po sklepu nemškega kabineta prevzeli nemški delež pri mednarodni banki Reichskreditgesellschaft in pruska državna banka. Ravnatelj Reichskreditgesellschaft Ritscher in predsednik pruske

državne banke Schröder sta že danes odpotovala v Haag, da se udeležita razprav bančnega odbora. Radi dr. Schachtovega pisma povzročeni incident je s tem zunanjepolitično poravnani, notranjepolitično pa še ne. Dalje se namerava sprememba statuta nemške državne banke, po katerem naj dobi predsednik nemške republike pravico, da ne bo samo potrjeval predsednika državne banke in člane direktorija, temveč da jih bo smel tudi vsak čas odpoklicati, če bi delovali proti svojim obvezam.

Haag, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Postopanje predsednika nemške državne banke dr. Schachta bo imelo morda posledice še po končani konferenci, ker so bili z njegovim postopanjem nekoliko dipirani ne samo člani nemške delegacije, temveč tudi zastopniki upniških držav.

Pariz, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Vsi pariški listi ponavljajo danes Tardieujeve besede: »Ne dovoljujemo, da bi kak bančni direktor onemogočil delo 19 vlad za zavarovanje miru na svetu.« ter predlagamo, naj se preko dr. Schachta in njegove opozicije preide na dnevni red. »Matin« izjavlja, da ima dr. Schachtov sunek to dobro, da je odprl otekline, radi katere so trpela do sedaj haaška pogajanja. Nemška delegacija si je s takojšnjim desavuiranjem dr. Schachta pridobila popolno zaupanje haaške konference. Vsi listi smatrajo, da je odstranitev upornega predsednika nemške državne banke potrebna.

Vprašanje vzhodnih reparacij

Haag, 14. jan. AA. Zastopniki Anglije, Francije in Italije so danes nadaljevali razpravo o določitvi formule za razčiščenje vprašanja madjarskih reparacij. V to svrhu so imeli sestanek z zastopniki Male antente in Madjarske. Konture sporazuma pa še niso vidne.

Zeneva, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Kakor je bilo pričakovati, je bila rešitev madjarskoromunskega optanjskega spora radi haaških razprav zopet odložena.

Bukarešt, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Li-

stom je bil danes dostavljen nastopni uradni komunikat: Romunska vlada je bila danes obveščena iz Haaga, da pri tamkajšnjih pogajanjih o vprašanju vzhodnih reparacij vsebuje stališče Male antente likvidacijo vseh reparacij in ukinjenje razsodišč takoj, ko stopi v veljavo Youngov načrt, dočim želijo Madjari samo likvidacijo gotovih vprašanj, da pa se razsodišča obdržijo. Romunska vlada je nazirala, da se pod takimi pogoji ne da doseči sporazum z Madjarsko.

Priprave za londonsko konferenco

London, 14. jan. AA. Cez teden dni se sestane pomorska razorožitvena konferenca. Konferenca bo zasedala v saint-jameski palači. Prva seja konference bo v kraljevi galeriji lordske zbornice. Otvoritveni govor bo imel angleški kralj. Njegove besede in govore glavnih delegatov bodo brzojavili brezžično po vsej Angliji in velikemu delu sveta. Za to priliko so zvezali razne angleške, evropske in ameriške brezžične postaje. V kraljevi galeriji so postavili za to izredno priliko 17 mikrofонов in kralj bo govoril v poseben zlat in srebrni aparat, ki ga je darovala Marconijeva družba.

Cimbolj se bliža otvoritev konference, tembolj priznavajo politični krogi v Angliji in v drugih zainteresiranih državah veliko važnost tega dogodka in ogromno odgovornost delegatov. Na temelju izkušenj prejšnje konference so se vodili v raznih glavnih mestih razgovori med prizadetimi državniki, ki so razčistili, ne da bi prejudicirali končnih sklepov konference, marsikatero sporno vprašanje.

Konferenca bo trajala najbrže več tednov in je po številnih delegacijah ena največjih mednarodnih konferenc, kar jih je zborovalo v Londonu.

Plenarni otvoritveni seji bodo prisostvovali kot šef angleške delegacije ministrski predsednik MacDonald, zunanji minister Hen-

derson, prvi lord admiraltete Alexander in tajnik za Indijo Wedgwood Benn. Ameriško delegacijo bo vodil ameriški državni tajnik Stimson. Ameriški delegaciji so dodeljeni tajnik za vojno mornarico Charles Adams, general Dawes, senatorja Reed, Robinson in drugi. Japonsko delegacijo bosta vodila japonski ministrski predsednik Wakatsuki in mornariški minister Takarabe. Francosko delegacijo bo vodil francoski min. predsednik Tardieu.

London, 14. jan. AA. Italijansko delegacijo na pomorski razorožitveni konferenci v Londonu bo vodil italijanski finančni minister Mosconi. Spremljala ga bosta italijanski veleindustrialec Pirelli in gospod Suvich. Na konferenci bodo zastopani tudi angleški dominijoni. Kot opazovalec se bo udeležil konference šef razorožitvenega oddelka Društva narodov Colban. Japonski delegati so imeli doslej že več posvetovanj z vodilnimi angleškimi odposlanci. Druge delegacije prispejo v London koncem prihodnjega tedna. Na splošno željo se bodo omejile oficijelne prireditve na minimum. Po sestanku konference bo priredila vlada slavnostno večerjo. Dva dni pozneje bosta priredila londonski župan in londonsko mestno zastopstvo na čast delegatom v mestni hiši slavnostni banket.

2 milijona Kitajcev umrlo za lakoto

Se dva milijona žrtev pa bo lakota zahtevala

London, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Preiskovalni odbori, ki jih je poslala na Kitajsko mednarodna komisija za pomoč stradalajočim na Kitajskem, poročajo, da je lakota v provincah

Sansi in Sensi zahtevala do sedaj dva milijona človeških žrtev in da bo zahtevala gotovo še nadaljnja dva milijona žrtev. Vzrok lakote je iskati v slabih žetvah od l. 1927 dalje in v silno ostri letošnji zimi.

daleč od tistega dobrega italijanskega ljudstva, ki ga poznamo iz del njegovih duševnih velikanov.

Fašizem si je postavil rodovitnost kot temeljni problem fašistične civilizacije, ker narod, ki izumira, ne potrebuje tuje zemlje. Pa tudi italijanski industriji, ki lahko konkurira z inozemsko samo radi izredno nizkih mezdnih stroškov, preli nevarnost, da radi oslabljenja demografskega pritiska in dotoka manj specializiranega južnega elementa ostane brez cenene in sposobnega delavstva.

Od samskega davka, ki ga je vpeljala fašistična vlada, ni nikdo pričakoval posebnega učinka proti padanju rojstev. Fašizem skuša tudi z drugimi sredstvi odpomoči temu socialnemu zlu. Vlada podpira številne družine. Družine z desetimi otroci so proste državnih davkov. Prefekti delijo potrebnim družinam tudi izredne podpore. Desetčlanska družina prejme brezplačno tramvajsko izkaznico. Fašistična vlada je poostrila zakon proti splavu, časopise skuša vplivati s sistematično propagando na čitatelje in ni posebno izbirično pri

iskanju učinkovitih gesel. Nekaj praktičnega uspeha bo imel gotovo boj proti »urbanizmu«. Fašistična vlada bo lahko zavrla dotok z dežele v mesta, ki odjedajo kmetu najboljše moči in so sama v demografskem pogledu pasivna. S tem pa vprašanje ne bo rešeno. Saj ni položaj kmečkega delavca nič boljši kakor industrijskega, ko je italijanski kmet le kolon. Treba je usvariti zdravo kmečko družino z lastno zemljo! Demografski problem je prav radi tega v Italiji gotovo mnogo težji kot kje drugje, in ga fašizem ne bo rešil.

SESTAVA RUSKE KOMUNISTIČNE STRANKE.

Prvega oktobra 1929 je štela ruska komunistična stranka članov in pripravnikov en milijon 551.000, brez vojakov rdeče armade. Stranka je sestavljena iz 64,7% delavcev, 20,2% kmetov in 15,1% rokodelcev, uradnikov etc. 46,8% članov je zaposlenih v industriji, 12,7% v poljedelstvu in 30,7% v uradih. Ostanke, to je 9,8% tvorijo dijaki, zasebniki in nezaposleni.

Senzacionalna odkritja „Abenda“ o Sarkotiču

Dunaj, 14. jan. (Tel. »Slov.«) »Abenda« objavlja senzacionalne vesti o delovanju za Habsburžane, katere se v glavnem pripisujejo generalnemu polkovniku Sarkotiču. Razen bivšega predstojnika tiskovnega urada, poslanika Wiesnerja opravlja glavne posle bivše cesarice Zite na Dunaju general Sarkotič. Ko se je Sarkotič preselil v Avstrijo, je moral preiti jugoslovansko vladu, da bi smel uživati svojo pokojnino v Avstriji, kar se mu je hotelo dovoliti le pod pogojem, da na noben način ne bo deloval proti svoji domovini. Sarkotič te obveznosti ni podpisal in še preden mu je Jugoslavija odrekla pokojnino, je že užival avstrijsko pokojnino. V zvezi s tem »Abenda« ostro napada podkanclerja Vaugoina in bivšega finančnega ministra dr. Kienböcka. List trdi, da je bil Sarkotič prijatelj Vaugoina in dr. Kienböckovega pisarniškega tovariša dr. Foglar-Deinhartsteina. S tem, da se je zadnje imenovan zavzemal za Sarkotiča, je samo plačal Sarkotiču dolg, ker je skupno s Sarkotičevim sinom preživel vojno v Dubrovniku daleč od vsakega strela. Ta Sarkotičev sin je bil tudi do pred kratkim v tiskovni službi avstrijskega Heimwehra.

Stiri ladje se potopile

Pariz, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Španski parnik »Oyarzun« in italijanska parnika »Liana« in »Valentino Coda« so mnogo ur klicali na pomoč, ker so se nahajali v Rokavskem prelivu v največji stiski radi viharja. Ti klici na pomoč so sedaj utihnili, tako da je smatrati, da so se parniki potopili. Zadnja brzojavka parnika »Valentino Coda« je bila: »Potapljam se. Živela Italija!« V pristanišču Cherbourg se je potopila ladja za izkopavanje morskega dna »Cantenaec«. Nemški parnik »Jena« je skušal priti na odprto morje, moral se je pa vrnil težko poškodovan. V pristaniščih Falaise in Etratrat je vihar porušil nasipe. V Courcyju je vihar porušil hišo, pri čemer sta bili ubiti dve ženski. V Lilleju se je tudi podrla neka hiša, prebivalci pa so se še pravočasno rešili.

London, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Vihar v Angliji je napravil mnogo stvarne škode in zahteval življenje 14 ljudi. Porušenih je nad 220 telefonskih prog. V ustju Temse se je potopilo 17 ladij, naloženih s premogom.

Protifašistovski atentat

London, 14. januarja. (AA) Po poročilu iz Buenos Airesa je policija našla v italijanskem konzulatu bombo. Pri prevozu bombe na policijo je bomba eksplodirala ter razpršila enega pešca in enega policijskega stražnika.

Newyork, 14. jan. AA. Skupina komunistov je napadla fašiste, ki so se zbrali v nekem privatnem stanovanju.

Stotisoči dolarjev za

komunistično propagando

Pariz, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Bivši ruski poslanik Besedovski je izjavil, da je njegova obsodba radi poverbe popolnoma neupravičena. Treba je samo fotografirati ček za 5000 dolarjev, ki ga je dobil, pa bo javnost ugotovila, da je ček sopodpisan po poslaniškem blagajniku Jukovu. Tudi je bil denar namenjen za komunistično propagando v Franciji ter ima Besedovski protipobotnico blagajnika, da je denar primerno oddal. Na isti način je dvignil najmanj 150.000 dolarjev, ki so potem vsi šli na propagandne in vohunške oddelke.

Daszynski ne odstopi

Varšava, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Dementirajo se vesti, da hoče sejmski maršal Daszynski odstopiti. Njegova bolezen se bolj ša. Socialistični »Robotnik« izjavlja, da obstoja samo ena koncesija za vstop: da se Pilsudski odreče prikriti diktaturi.

Francoski socialisti ne vstopijo v vlado

Pariz, 14. januarja. (AA) Glede na bližnji kongres socialistične stranke se vrše po raznih krajih Francije shodi, na katerih sprejemajo resolucije za kongres. Kolikor se lahko doslej sodi, je večina socialistične stranke proti sodelovanju v vladi.

Drobne novice

Tokio, 14. jan. (AA.) Pri nočnih vajah sta dva vojaška aeroplana prezrla varnostne znake in trčila v zraku. Letali sta strmoglavili na tla. En oficir je bil pri tem ubit, dva pa hudo ranjena.

Pariz, 14. jan. (AA.) Za predsednika zbornice je bil izvoljen poslanec Jouisson s 336 glasovi od 531.

Birmingham (Alabama), 14. jan. AA. V nekem premogovniku je zaradi eksplozije poginilo šest oseb.

Železniška nesreča

Franc Mrvar je danes v torek pripeljal iz Dečje vasi drva na kolodvor v Slitno. Spotoma je kupil v neki trgovini klobase in kruh in začel jesti. Konja je menda pustil iz vajeti. Ko sta prišla do proge, je baš privozil vlak, ki prihaja v Ljubljano ob pol tretji uri. Vlak je zagrabil konja in ju ubil, Mrvarja samega pa težko poškodoval. Mrvarja so pripeljali v ljubljansko bolnico.

Tramvaj brez tračnic

London-Leadenhall Street.

Ze večkrat sem bral v »Slovenca«, ki ga imam naročenega, razne predloge in poročila o zgradbi tramvajskih prog v Ljubljani. Dovolite, da ljubljansko javnost in odločujoče gospode opozorim na to-le:

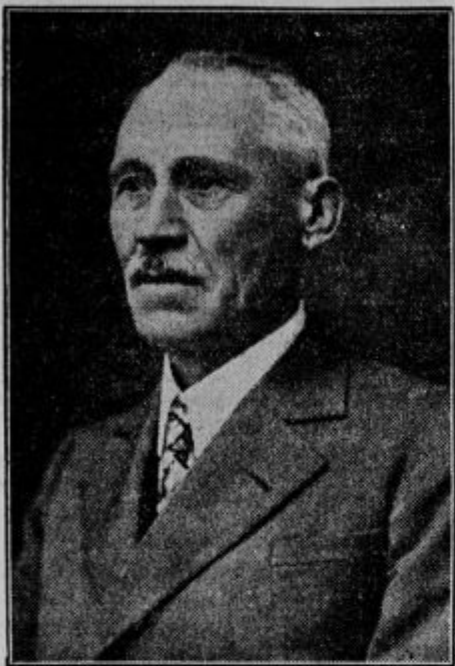
Ko sem potoval po svetu, sem v Hartlepoolu na Angleškem videl posebne vrste prevažalno sredstvo. V tem mestu so namreč tračnice tramvaja demontirali ter uvedli v skladu z duhom časa in praktičnostjo nekaj avtomobilski tramvaj, namreč omnibus za 35 ljudi. Ta omnibus žene mesto bencinskega motorja elektromotor, h kateremu dovajata strujo dve dovodni žici nad cesto. To prevažalno sredstvo ima predvsem to prednost, da se lahko izogne drugim vozem in sicer štiri metre daleč od glavne trase. To je zelo važno za ozke ulice, kakor so v Ljubljani.

Pa tudi vožnja je bolj udobna in hitrejša. Tak tramvaj ne drdra prav nič in uporabi manj električnega toka. Če se izkaže, da se promet v eni ulici ne izplača, ga kratkoma preneso v drugo ulico.

Angleži so kot dobri računarji že zgodaj prišli na misel takega tramvaja. Enak tramvaj je tudi med mestoma Middlesbrough-South Bank. Koliko milijonov bi Ljubljana samo prihranila, če bi uvedla mesto tračnic tak promet, povrhu pa bi imela še moderen tramvaj in bi takšne vozove tudi doma izdelovali. V tujini se človek res čudi, ko bere, da v Ljubljani niti ne vedo, kako bi na najcenejši način prišli do najmodernejšega tramvaja. Ali ne bi moglo uredništvo »Slovenca« zanimalo odločujoče gospode za to stvar v skupno korist naše Ljubljane?

Pozdrav od rojaka v Angliji. F. V.

Martin Humeck - 60letnik



V vili z znamenitim programatičnim imenom »Čebelica« v Langusovi ulici v Ljubljani je praznoval v nedeljo dne 12. t. m. šestdesetletnico dela polnega življenja za narod, tridesetletnico družinskega življenja višji sadjarski nadzornik g. Martin Humeck. Dvojni jubilej skromnega, a toliko bolj zaslužnega kulturnega delavca — pionirja na narodnogospodarskem polju zlasti glede sadjarstva, vrtnarstva in čebelarstva. Dvojni jubilej slavi mož, ki ne pozna počitka in v dobi, ko slavi šestdesetletnico, nastopa z mladeniško bistrostjo in vnevo prav povsod, kjerkoli mu čas, ki mu je vedno prekratek, omogoča delo v korist drugega. Sam ves skromen in z malim zadovoljen, žrtvuje čas in zdravje samo za skupne interese. Če je le v njegovi moči in ni zaposlen še z važnejšimi deli, odhiti med narod; ne ovira ga pri tem nič in celo zdravje je bilo mnogokrat v veliki nevarnosti, ko je v dobi, ko še ni bilo povsod železnice, kaj šele avtobusov, na biciklu prepotoval zelo oddaljene kraje in razlagal z vso vnevo gospodarski pomen sadjarstva.

Povsod poznajo Humecka. Tisoče predavanj je imel po vsi deželi in v prestolici, nešteto sadnih razstav je uredil in sortam določil imena. Po njegovi pobudi je urejenih tisoč novih sadovnjakov. Cvetje okoli slovenskih domov in zelenjad na slovenskih tržiščih spominjajo na delo g. Martina Humecka, dom pa, kjer dela kar naprej, čeprav je uradno upokojen, nosi ime »Čebelica«, za katero se je toliko vnel, da je sam postal — čebelica.

Vkljub vsem težavam, ki jih je moral kot pionir premagati, ni klonil, ampak postal jeklen značaj, ki ga vsa nasprotovanja nergačev ne odvrnejo od začrtane poti ustvarjajočega dela. S ponosom Slovenec lahko pokaže na Humeckove uspehe: cvetoče sadovnjake in vrtove s cvetjem in zelenjavo. List »Sadjar in vrtnar« je sicer glasilo društva — a je še njegov popoln ustvarjajoč duh v njem, še popolnejši, kot tedaj, ko ni bilo ne društva, ne sotrudnikov. V tisoče (9000) gre članstvo pri sadjarskem in vrtnarskem društvu in tisoče je za društvo pridobil — Humeck. Klasične sadjarske in vrtnarske knjige (Praktični sadjar, Domači vrt. Sadni izbor za Slovenijo, Breskev in marelica) in druge so sad njegovega dela. Nova dela kuje kar naprej in že letos izide zopet velevažna njegova knjiga, s katero bo predočil slovenskim sadjarjem sadne škodljivce in način borbe proti njim.

S tisoč vzhornih Humeckovih člankov se more ponašati slovensko dnevno in drugo časopisje ter revije. Humeck pozna Evropo in Evropo pozna njega. Ves slovenski narod pa ima od tega samo koristi in to vsako leto večje.

Obenem s soprogo more biti ponosna ob jubileju na svoje tiho delo kot vzorna gospodinja in pisateljica gospa Humeckova.

Zaradi naroda in Humeckove družine naj da Bog obema jubilaroma dočakati še mnogo jubilejev!

Belokranjski hotiček

Naše ceste. Pri prenosu bivših oblastnih cest na banovine je bilo v Belikrajini črtanih okrog 50 km cest, ki padejo s tem v breme občinam. Ker so bile črtane tudi nekatere ceste, ki služijo splošnemu, prehodnemu prometu, zato je naša želja, da bi se ta preuredba v nekaterih točkah revidirala. Za zgled naj bo navedena doslej oblastna cesta iz Metlike na Radovico skozi Slamno vas. Ves promet tam gori iz Vlačkega, štiri ure daleč gori v hribe, gre po tej cesti skozi Radovico in Slamno vas, toda ta cesta je sedaj odpadla na občine, dočim je prešla na banovino druga cesta, ki pelje 10 km daleč na okrog mimo Lešča v Burinjo vas in potem po državni cesti naprej. Pogledal sem v avstrijsko generalko, na kateri je ena daljša cesta označena kot deželna, skozi Slamno vas pa je bila tedaj zgolj občinska pot. Najbrže je tudi inženirju, ki je imel nalogo preuredbe v roki, služila podobna karta. Sedaj je pač vse pomembnejša ta 10 km krajša zveza do postaje in naj bi se stvar ponovno preuredila tako, da bi bilo narodu bolj ustrezno.

Podobno je črtana jako prometna cesta iz Bereče vasi čez Lokvico na Krivoški vrh. Tudi tukaj bi bila revizija nujno potrebna, tembolj ker bo siromašna občina lokviška plačala 13.000 Din cestnih doklad, pa ni na vsem njenem teritoriju niti 1 m banskih cest. Ali bi bilo mogoče, da se lokviška občina vsaj tega davka osvobodi.

Okrajna blagajna je kreditirala 4000 Din za spomenik kralja Petra v Zagrebu. Ze za ljubljanski spomenik smo prispevali, sedaj je seveda naša dolžnost, da pripomoremo k lepoti spomenika našega Osvoboditelja v naši sedanji prestolici. Tudi posamezne občine in občani so povabljeni, da prispevajo.

Gospod dekan je že dalje časa bolehal in je šel sedaj za nekaj dni v Ljubljano v bolnišnico. Faro je za ta čas izročil v oskrbo metličkim gospodom.

V metlički čitalici je bila dne 12. januarja uprizorjena Golarjeva »Vdova Rošinka«. Vemo, kaj je k tej drami že porekla kritika, zato smo bili v skrbeh, da utegne ta igra postati našim ljudem v pohujšanje in ne v spodbudo, kar je vendar glavni namen vsakega prosvetnega dela. Četudi se je obljubljalo, da se bodo spodtakljiva mesta izpustila ali vsaj ublažila, se čuje, da predstava ni bila brez vsakovrstne spodtakljivosti. Vsi tisti, katerim je na skrbi vzgojno delo med narodom, naj se zavedajo, da je njihova dolžnost vzgajati ljudi k boljšemu in ne k slabšemu, zakaj k slabemu je človek sam že po naravi nagnjen.

Vreme imamo že kar spomladansko. Sneg joka, trta bo kmalu začela klicati v goroc. Najnižja temperatura je bila — 7° C.

»Bogat prijatelj iz Amerike«

Kamnik, 14. jan.

Pred kratkim je dospel v neko vas kamniškega okraja neznanec ter se oglašil pri družini nekega posestnika. Izdajal se je za hišnega prijatelja, daljnega sorodnika in znanca sorodnikov posestnika, ki bivajo v Ameriki. Zatrjeval je, da se je pravkar vrnil iz Amerike ter da ima v Ljubljani naloženo večjo vsoto denarja, pa mu ga banka ni mogla takoj izplačati. Družina mu je verjela. Drugih misli pa je bil domači župan, kateremu »bogati« tujec ni bil kaj všeč. Zato je povabil orožnike iz Kamnika, da si ogledajo »boga« telega moža. Bogati ženin je med tem povabil družino v sosedno vas v gostilno, kjer je naročil dobrih stvari za svoje prijatelje, a plačal jih ni.

Drugi dan se je na vse zgodaj zjutraj napravljala družina, da pojde z bogatim Amerikancem v Ljubljano po denar. Pa, oh smola! Dva orožnika vstopita v hišo, pozoveta tujca, da se izkaže z listinami, kdo je in odkod. Imel ni ničesar.

Pokazalo se je, da nima ne listin, ne dolarjev, da Amerike sploh ni videl. Mesto v Ljubljano po dolarje je odšel z orožnikom vključen v Kamnik. Družina pa je bila nemalo osupla, da se je »zlati Amerikane« spremenil v navadnega sleparja.



Ljudska kuhinja v Zagorju

Zagorje, 12. januarja.

Dva ljubka prostorčka sta to. Dva za goste seveda, prostorna kuhinja posebej in shrambe. Zgoraj stanovanja — nekaj samskih, nekaj družinskih. Le prepozno se je vzbudila misel na to ustanovo! V prvi vrsti je treba povdariti, da v teh prostorih posluje brezalkoholna gostilna! V nedeljo popoldne pogled! Četa za četico fantov se suje skozi vrata, posedajo ob mizah, naročajo — za šalo četrt žganja, ki ga ne dobe — zares pa chabeso, malinovec, čaj. Igrajo, kratkočasijo se, bero, pogovarjajo se. Odhajajo trezni, pametni — pa denarice tudi ne trpe. Za pet dinarjev pa imaš zabave in kratkočasje celo nedeljsko popoldne. V ponedeljek pa vedro glavo in krepko roko za težko delo. »Plavih« ne bo pri teh fantih, ki bodo nedeljske popoldneve in večere prebili v ljudski kuhinji. In še za jesti dobiš, kar je v zagorskih gostilnah tako redka prikazen.

Prvo dobro delo je bilo že to, da je dala svoje prostore na razpolago za gospodinjki tečaj kat. prosvetnega društva, ki sta ga požrtvovalno vodili gospodični Minka Guna in Anica Zitko, prva učiteljica na zagorski, druga na topliški šoli!

Pod svojo gostoljubno streho je sprejela tudi zagorske šahiste. Prav pridno se gibljejo in igrajo. Ze so imeli tekme s šahisti iz Litije in to 15. decembra lanskega leta. 12. januarja t. l. pa je klub šahistov priredil turnir z g. Hočevanjem, lekarnarjem iz Radeč. Gospod gost je igral z devetimi Zagorjani naenkrat, pa je posekal skoro vse. Le g. učitelj A. Adamič je s svojo partijo zmagal, g. učitelj Vinko Košmerlj pa je remiziral. Hrabro se je držal tudi predsednik šahovskega kluba v Zagorju g. Stanko Pečnik, pa je vendar po večurnem boju moral podležiti. Seveda bodo take prireditve našim šahistom le pobuda k vztrajnemu napredku.

Tudi radio ima »Ljudska kuhinja«. Ta zabava in poje, da so gostje tudi brez omamljivega alkohola veseli.

Par stvari pa pogršamo: 1. Prostoru so za kraj, kot je Zagorje, odločno premajhni in je vsak večji razmah nemogoč. Svetovali bi, da se uporabijo za gostilniške prostore neka-

teri krasni prostori v kleti. 2. »Slovenca« so šele naročili in ga še nimajo — pa bi ga z ozirom na številne goste čitatelje »Slovenca« že morali imeti. 3. Kljub tesnobi prostorov je v obeh sobah za goste še marsikak kot prazen in bi križ ne bil nikomur v napotje, saj to znamenje krščanstva najdemo v vsakem lokalu, tudi če je njegov privatni lastnik malo bolj nekrščanski kakor zagorska »Ljudska kuhinja«. — Želimo pa »Ljudski kuhinji« kakor tudi njeni materi »Stavbni zadrugi« napredka in obilo uspehov v prid našega delovnega ljudstva.

Smrtna nesreča na Kodeljevem

Ljubljana, 14. jan.

V noči od ponedeljka na torek se je pripetila na Kodeljevem smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje 25 letnega delavca, kovaškega pomočnika Rudolfa Marucla. Marucl ni mogel dobiti v svoji obrti primerne delo in mu je prav prišla ponudba posestnika Povšeta iz Bizovika, naj pomaga pri gradnji njegove nove hiše na Kodeljevem št. 22. Marucl je pridno delal, v noči na torek pa je spravljal gramoz v že skoraj dograjeno hišo. Utrujen se je potem zaklenil v sobico v hiši in zakuril v mali peči. To je bilo zanj usodno. Davi ob 9 je prišel Povše na stavbišče. Ker ni našel Marucla takoj, je s silo odprl ključavnico zaklenjene sobice. Našel je Marucla mrtvega na tleh. Čez nekaj časa je prišla policijska komisija: zdravnik dr. Avramovič in okrajni nadzornik g. Gruđen. Ugotovila sta, da je Rudolfa Marucla zadušil ogljikov dioksid, ki se je razvijal iz peči. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Marucl se je rodil v Trstu, pristojen pa je bil v Ljubljano. Njegovi starši stanujejo v Slivnici pri Grosupljem.

Tudi za malo denarja

dobite dobro kuhinjsko posodo v največji izbiri pri trvdki

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA - Sv. Petra cesta št. 35

Ali šola preveč zahteva od otrok?

2.

K tej jako važni anketi si usojam tudi jaz izraziti svoje mnenje.

Moje tri hčerke hodijo v meščansko šolo. Vsako jutro gredo ob 8 v šolo in se vrnejo ob 12 izmučene domov. Da je neprestan peturni šolski pouk za mladino jako nezdrav, o tem je prepričan vsak pameten človek. Popoldne pišejo šolske naloge, ki pa so vedno take, da jih brez pomoči ne morejo vršiti. Zvečer se morajo učiti do desete in celo enajste ure. Po mojem prepričanju se v naših šolah preveč zahteva. To je nemški sistem, ki napolni glave z vsem mogočim znanjem, a ne usposobi učenca za uspešno praktično življenje. Iz svojega večletnega bivanja v Angliji poznam angleški učni in vzgojni sistem, ki je neprimerno boljši od nemškega. Tam se polaga predvsem važnost na dobro in solidno moralno vzgojo. Uče se ne toliko, kot v

Nemčiji, toda stvari, ki so nujno potrebne za življenje in to pa temeljito. Mlad mož, ki stopi v življenje, se v njem tudi znajde. Isto je pri deklicah, ki imajo poznano jako primerno in praktično vzgojo. — Seveda se ne sme angleške vzgoje zamenjati z ameriškansko, ki skoraj popolnoma abstrahira od umske vzgoje in je zato vse preveč enostransko-praktično telesna in materialistična.

Pripomnil bi torej, naj bi se naše osnovne in meščanske šole tako uredile, da bi se razni predmeti, ki so za življenje nujno potrebni, temeljito in vsestransko predelali, o drugih, manj važnih predmetih naj pa se nudijo le bolj splošni pojmi, s katerimi naj bi se pa ne obremenjevalo otroka z učenjem doma. In poudarjam še enkrat: v šole naj zopet pride vzgoja na prvo mesto in potem šele izobrazba. Kajti vzgoja je za življenje važnejša. Saj vsak dan vidimo, kako si le dobro vzgojeni ljudje znajo ustvariti primeren prostor v življenju.

P. K.

DIŠAVE SLON



Revmatične bolečine
tudi Vaše življenje nevzdržno mučijo. Tu pomagajo **ASPIRIN-TABLET**
Vedno odstranijo bolečine, tako da Vam postane življenje veselo in vredno da se živi.
Zahtevajte samo originalni zavoj „Bayer“ z modro-belo-rdečo banderolo.



Koledar
Sreda, 15. januarja: Maver, opat; Habakuk.

Osebnosti

— V pisarno dr. Karla Šturma, odvetnika v Metliki je vstopil kot advokatski pripravnik gosp. Rudolf Mrzlikar.

— Iz vojaške službe. Izpit* so napravili za čin rezervnega sanitetnega podporočnika redov. dijak dr. Bartol Keržan in za čin rez. lekarniškega podporočnika kaplarsko-dijak Milan Margulit ter Pavle Ebner in redov. dijak Leo Najman. — Po službeni potrebi so odrejeni na službo v štab. 6. pešpolka pih. kapetan II. razr. Aleksander Martinič; za vršilca dolžnosti poveljnika 12. eskadrile 2. zrakoplovne polka zrakoplovni kapetan II. razr. Hubert Hajberger; za vršilca dolžnosti poveljnika 3. eskadrile 3. zrak. polka zrak. kapetan II. razr. Hinko Hauer; za poveljnika 71. eskadrile 3. zrak. polka zrak. kapetan I. razr. Gustav Koracin; za poveljnika 352. eskadrile 7. zrak. polka zrak. kapetan I. razr. Jerolim Novak; za vodnika učitelja zrak. poročnik Kazimir Zidanin in za vodnika 6. zrak. polka zrak. poročnik Karlo Tišov.

— S pošte. Premišljeni so: zvan. 3. skupine K. Lašič iz Murske Sobotice v Cankovo in služ. 2. skup. Fr. Horvat iz Cankova v Mursko Sobotico. — Prestanek službe: služ. 2. skup. Iv. Lebarič na ljubljanski glavni pošti in pogodb. poštar Jože Kračič v Podnartu sta podala ostavko; pogod. poštar Jože Terpin pri Sv. Petru v Savinjski dolini in Erna Pečarjeva roj. Gerškova v Petrovčah sta bila iz poštne službe odslovljena.

Novi grobovi

— V Ljubljani je umrl g. Franc Peterca, večletni knjigovodja pri tiskarji L. Mikuš. — Včeraj je umrla ga. Ivana Valenčič, vdova po seme-niškem vratarju. Pokopana bo danes ob 4 popoldne.

— V Straziščah pri Kranju je umrla ga. Marija Bašar, roj. Gorjanc, stara 64 let. Pogreb bo v četrti ob 9 popoldne v Smartnem pri Kranju.

— Novi grobovi v Celju. V soboto 11. januarja je umrl na okoli 9 bivši trgovec Josip Matič v starosti 80 let. — V celjski bolnici je umrla v nedeljo 12. t. m. 59letna posestnica s Polzele gospa Marija Plavec. — V ponedeljek 13. t. m. je izdihnil v bolnici 75letni žagar Kristijan Mozer s Frankolovega. Bil je skozi 5 let uslužben pri lesni tiskarji Brinove v Celju. — Včeraj pa je preminula v celjski bolnici 80letna občinska uboga Marija Zupanc iz Zusma.

Ljudska smernost v Mariboru sprejme za slučaj smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ 53.000 Din na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

Mala kronika

★ **Sreča v nesreči.** Iz Borovnice: Nepredvidnost rodi nesrečo. Pa tudi naključje sreče opravi velikokrat pri nezgodi svoj posel. Tega se je najbrže prav dobro zavedlo neko dekle, ki je v soboto na postaji skočilo iz vlaka, še preden se je ustavil. Padla je tako, da je z nogami prišla pod kolesa. A v istem trenutku se je vlak ustavil, da se ji ni nič hudega pripetilo. Pač pa bo odšel gotovo bolj previdna v takih in sličnih primerih.

★ **Zganje pomori jih več, nego kuga,** glad in meč. Od Sv. Valburge nam poročajo: France Tršan, posestnikov sin, se je preteklo nedeljo tako napil zganja v gostilni pri »Jošku« v St. Valburgi, da je še tisti večer umrl. Zalostna smrt!

★ **Volkovi v Srbiji.** Te dni je zapadel v Srbiji velik sneg. Ljudje niso mogli več na ceste, tako da je v nekaterih krajih čakala pošta po več dni. Pojavili so se tudi volkovi. V vasi Čifliki, v bližini Berova, so volkovi poklali 35 ovac. Požrli pa so jih samo sedem, ostale pa so pustili zaklane in zadavljene.

★ **Okrađen pravoslavni svečenik.** V Berovu v Srbiji je bil te dni okrađen pravoslavni svečenik Jevta Jovanovič. V njegovo stanovanje so v pravoslavni božični noči vdrl neznani vlomilci in odnesli 60.200 Din in 20 zlatih lir svečeniškega denarja.

★ **Nov most v Bosni.** V nedeljo, dne 12. t. m. je bil v Zvoniku na Drini v Bosni svečano posvečen novi, veliki, železni most preko Drine. Novi most bo tam zelo služil prebivalstvu, ki se mu je tako uresničila dolga, desetletna želja. Posvetitev se je izvršila na zelo svečan način. Prisostvovali so ji odlični zastopniki. Nj. Vel. kralja pa je zastopal polkovnik Milenko Varjačič.

★ **»Ilustracija«.** Vsem, ki so se za list zanimali, moremo sporočiti, da se bo »Ilustracija« v letu 1930 še spopolnila in ustrezala vseh zahtevam modernega ilustriranega lista. — Uredništvo in uprava.

★ **Razpisana pošta.** Razpisana je služba pogodbene poštara v Hinjah (IV-2). Jamčevina: 600 Din. Letni prejemki: redna plača 4800 Din, doklada 2400 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din ter nagrada za prenašanje pošte 7665 Din. Prošnje s prilogi naj se pošljejo na obvestno pošto upravo v Ljubljani do 20. januarja 1930.

★ **Kako naj se pišejo naslovni kraji na pošt-nih pošilkah.** Oblastna poštna uprava v Ljubljani razglasi naredbo ministrstva za gradbe ter do-stavlja: Nazivi naslovnih krajev na pošt-nih pošilkah morajo biti napisani tako, kakor so navedeni v uradni nomenklaturi, ki se rabi v mednarod-nih odnosih. Pošiljke, na katerih bo naslov dru-gače napisan, naj pošte zavračajo kakor nedo-pustne.

★ **Kongres dimnikarskih pomočnikov v Bel-gradu.** Organizacija dimnikarskih pomočnikov v naši državi sklicuje svoj kongres za dne 19. t. m. v prostorih Delavske zbornice v Belgradu. Na tem kongresu bodo zborujoči sklepali o novem pravil-niku za dimnikarsko obrt v naši državi in o polo-žaju dimnikarskih pomočnikov. Vsi, ki se bodo tega kongresa udeležili, naj pri izhodu z vlaka ob-drže svojo vozovnico, ker je na vseh vlakih, razen orient-ekspresa, dovoljena polovična vožnja.

★ **Na več vprašanih javljamo,** da se pravkar izšla dr. Potocnikova knjiga »Dobri pastir« zdaj že dobi tudi vezana, in sicer v polplatno in v ele-gantni vezavi. Pričakujemo prav mnogo povpraševanja po vezani knjigi, saj sta obe vezavi na vsi moč lični, in premišljena knjiga, ki jo vedno zopet jemljemo v roke, je najbolje, da je ve-zana. Cena v polplatno vezani knjigi je 50 Din, v elegantni vezavi 60 Din. Broširana stane 38 Din. Za poštino je dodati posebej 2 Din. — Prodajal-na K. T. D., H. Ničmanova v Ljubljani.

★ **Šuklje Franjo,** iz svojih spominov III. del, Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 70 Din je ravnokar izšel. S tem delom je za-ključeno ogromno zgodovinsko politično delo na-šega nestorja, preko katerega ne bo mogel noben znanstvenik ali politik, inteligent, ki se peča z zgo-dovino in znanostjo. Založnica bo v najkrajšem čas-u oskrbela za vse tri zvezke elegantno trpežno vezavo.

Lukerja je za spoznanje premaknila oči in pogledala stran. »Kaj pa Poljakov? Zalo-šten je bil — a potem je drugo vzel, neko de-kle iz Glinskega. Poznate Glinsko? Blizu je od nas. Agraftena ji je bilo ime. Zelo rad me je imel, ampak mlad človek, saj veste — mor-al se je poročiti. Jaz mu nisem več mogla biti družica. Dobil je prijazno, dobro ženo — tudi otročičke zdaj že ima. Zdaj je tu, pri so-sednjem grajščaku za oskrbnika. Vaša gospa mati mu je dovolila zunaj služiti, pa mu zdaj, hvala Bogu, prav dobro gre.«

»Ti torej venomer ležiš?« sem zopet vprašal.

»Ležim, že sedmo leto ležim, gospod. Poleti ležim tukaj, v temle skednju, kadar se prične mraz, pa me prenašajo v vežo poleg kopalnice. Potem ležim tam.«

»Kdo pa ti streže? Ali se kdo briga zate?«

»Saj imamo tudi tukaj dobre ljudi. Ne za-pustijo me. Veliko potrebe itak ne potrebujem. Jesti namreč skoro ničesar ne morem, in voda — vidite jo, v vrču: vedno stoji tu pripravljena, čista studenčnica. Vrč še vedno lahko dosežem sama; ena roka mi še vedno služi. No, pa še eno dekletce imamo tu, si-rotičico; tupatam se pri meni oglasi, in zelo sem ji hvaležna. Baš zdaj je bila tu. Je niste srečali? Prav lepo dekletce je, plavalaska. Cvetke mi prinaša; to je moje največje vese-lje, te cvetke. Vrtarskih rož nimamo več, imeli smo jih poprej, a so podivljale. Pa saj so tudi poljske cvetlice lepe. Vzemimo na primer šmarnico... kako je ljubka!«

»Ali ti ni prehujo, ali te ni strah same, uboga moja Lukerja?«

»Kaj hočeš? Ne maram vam lagati — od kraja sem bila res hudo obupana. A potem

★ **Opozarjamo na inventurno prodajo** pri Novaku, Kongresni trg 15. Za 20% in več znižane cene.

★ **Na vseh tekmah** je bil 1929 Mercedes zmagovalec kot najboljši avto. Kjerkoli je tirdka razstavila, povsod je dobila najvišje priznanje, kar je dokaz, kako popolni so ti vozovi glede elegancije. Mnogo se je govorilo o uspehih v Parizu, Baden-Badenu, Wiesbadenu, posebno pa še o nizozemski tekmi, kjer je prejel Mercedes več odlik, kot katerakoli druga tirdka.

★ **Pri lahkem prehlajenju** Vas obvarujejo neprijetnih posledic event. okuženja okusne Ana-cot-pastilje.

★ **Gospodinje.** Vaše perilo pere, posuši, monga ali lika tovarna Jos. Reich.

Še vedno draga so živila, vsa dan pa treba jela, pila; kdor »Buddha«-čaj v potrebi uživa, odkriža dragga se vina, piva! Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: Zaprtlo.
Opera: Gostovanje španske skupine Escudero. Izven ab.

Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Du-najska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

★ **Največja senzacija** v l. 1929 je bil Zepelinov polet okrog sveta. O tem predmetu bo predaval dr. V. Bohinc na 13. prosnetnem večeru, ki bo v petek, dne 17. januarja ob 8 v Unionu.

★ **Promet na Kerkovem trgu.** Kerkov trg pred Mestnim domom, ki je bil prejšnja leta živahen sam dvakrat na leto: kadar so študentje prodajali knjige in kadar so gasilci slavili Florjanovo nedeljo, je zadnje čase postal kar nekaj drugi kolod. or. Sedaj je namreč poleg rigovca glavno postajališče za avtobuse. Avtobusi se tu obračajo, odhajajo, dohajajo, ljudje čakajo, love spredovnike in šoferje ter vprašujejo, kdaj odpelje avtobus v Sostro, v Vevče, v St. Jakob itd. Zmeda je na tem trgu strašna in kar občudovanja vredna je potrpežljivost potnikov, ki se toliko trudijo, da ujamajo in najdejo pravi avtobus. Predvsem bi bilo obvezno za vse avtobuse dvojce: na vidnem mestu na Kerkovem trgu morajo imeti pri-trjen čitljiv vozni red. Ponoči naj bo ta vozni red osvetljen. Avtobusni vozniki naj se tega voznega reda na minuto in pod grožnjo odpusta drže. Kar velja za železničarje, naj velja tudi za avtobusno osebje: v službi je alkohol izključen. Druga stvar ki jo morajo imeti vsi avtobusi, je ta, da morajo imeti vsi vidne velike tablice, kam vozijo. Avtobus, ki vozi kam drugam, kakor pa ga označuje tablica, naj izgubi pravico sploh še kam voziti. — Tretja stvar pa, ki je važna najbolj za občinstvo, ki sploh ne potuje, je pa izražena v zahtevi: Avtobusi morajo pri obračanju na Kerkovem trgu voziti skrajno po-čas in previdno. Kerkov trg ni dvorišče domače garaže, ampak javni trg, namenjen predvsem pešcem. Dosedaj se ni bilo na Kerkovem trgu večje nesreče, kaj lahko se pa utesne zgodi. Nekateri avtobusi večkrat privozijo preveč naglo na Kerkov trg. Vče-raj, okrog 5 popo dne, bi se kmalu pripetila strašna nesreča in je manjkalo le za las, da ni prišla ob življenje mlada deklica. Iz Streliske ulice so šla preko Kerkovega trga štiri dekletca, še šolski otroci. V istem hipu privozi avtobus. Dekletca se mu hočejo umakniti, skačejo sem in tja, tri se res umaknejo, ena pa pade tik pred avtobus. K sreči je ohranil šofer prisotnost duha in je v zadnjem trenutku usta-vil avlo, decimeter pred glavo prestrašenega de-kletca. Dekletce je bilo le malo opraskano in ni bila potrebna intervencija reševalne postaje. Kaj pa bi bilo, če bi ta avtobus vozil naglo, tako, da se sploh ne bi mogel ustaviti? Avtobusna podjetja naj torej sama upoštevajo naše nasvete, saj ni treba vedno klicati oblasti na pomoč!

★ **Predavanje v »Pravniku«.** V četrtek, dne 16. januarja t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. univ. rektor dr. Metod Dolenc: »Sedajšnje pravno stanje glede kazenskih pre-



STRIHNIN, CYANKALI v mošnjicah, CYANIK
v ampulah so nesporno najučinkovitejši strupi proti roparicam. — Dobi se v Drogeriji Sanitas, Celje ter v Ljubljani Dunajska cesta štev. 5.

krškov (prejšnjih prestopkov). Predavanje se bo vršilo točno ob šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba 79 in vabi k obilni udeležbi — Odbor.

★ **Rentnemu davku** zavezane osebe se opo-zarjajo, da vložijo svoje prijave do 15. februarja 1930 pri mestnem magistratu, Mestni trg 27/III, soba 48 ali pa pri davčni upravi. Pozneje došlim prijavam se zaračuna globa 3—10% od osnovnega davka. Tiskovine se dobijo istotam. Več je raz-vidno iz razglasa, ki je nabit na mestni deski.

★ **Vreme v Ljubljani** je bilo včeraj megleno. Temperatura je malce padla (jutraj —2,2 stopinj C, popoldne +2,2 stop. C). Barometer 773.1. Drugod v državi vlada izredno toplo vreme: od +7 do +13 stopinj C. Čez dan, jutraj pa je bilo le v Zagrebu —0,4 stop. C pod ničlo, drugod povsod višje.

★ **V mestni klavnic** in prosti stojnici se bo v četrtek, 16. t. m. ob 15. uri prodajalo prašičje meso.

★ **Danica ne ve za poštenje.** Danica I. je bila pred leti pridna služkinja v mestu. Ali nekoč se je zmotila in okradla svojega gospodarja. Kmalu so jo dobili in pošteno zaprli. Od tedaj se zdi, da Da-nici ne bo pomagalo nobeno mazilo več. Ona je in ostane nepoštena, večna tatca. Če ni v zaporu, jo pa že morajo orožniki in policija iskati s tiralicco, do-klar je zopet ne spravijo v zapor. Malokateri možki tat zmore v dveh dobrih letih toliko tatvin, kakor jih je zmogla ta nesrečna Danica. Na sodišču so jo že do grla siti in so nekateri sodniki mnenja, da bi bilo najboljšje, spraviti jo v kako norišnico za traj-no, ker trpi za kleptomanijo (po naše bi se reklo tej boleznii kradljivosti). Kakšno je zaigrala ta teden v Ljubljani? Prišla je v zavod sv. Marije, se tam sli-nila okrog služkinj, ob ugodni priliki pa odnesla Tereziji Juršičevi košaro s perilom, vredno 800 Din. Danica je košaro odnesla na Zaloško cesto št. 10 v gostilno. Mišlila si je: »Če me sedaj dobe, ne bodo našli košare pri meni!« V gostilni se je lagala: »V Francijo grem, pa moram čakati na dokumente. Košaro bom pa tukaj pustila!« Drugega dne je prišla in odnesla košaro in še več: v košaro je polo-žila tudi športni plašč, vreden 800 Din in last Tere-zije Kristanove. Sedaj se klati Danica bogvekje na deželi, prodaja v Ljubljani ukradenko blago, dokler je zopet ne zaloti kak orožnik in odvede v Ljub-ljano. Tedaj se bo pa stara pesem pričela znova.

★ **Opozarjamo na današnji oglas** trgovine F. R. Kovačič, ki je preselila trgovino na Kongresnem trgu 19 ter jo združila z glavno delikateno, spece-rjsko in kolonialno trgovino in vinarno v palači Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti 32.

★ **Za ljubljanske narcenike** smo danes prilo-žili reklamno donisnico družbe »KURIVO«, Dunaj-ske cesta 33 (Balkan), katero tvrdko pri nabavi kur-jave kar najbolje priporočamo.

Maribor

★ **Hudožestveniki v Mariboru.** Slovita ru-ska gledališka družina Hudožestvenikov gostuje v Mariboru predvidoma 23. in 24. t. m. Vprizorila se znameniti literarni deli »Zločin in kazeno« od Do-stojevskega in »Ostrovskega« Siromastiho in greh.

★ **Koliko vina, piva in žganja popijejo** Mariborčani v enem letu. V l. 1929. se je popilo v Mariboru 1.422.346 litrov vina, t. j. za 12.556 litrov manj kakor v l. 1928. Piva se je popilo v prete-klem letu 987.342 litrov. Konsum piva je torej na-pram konsumu v l. 1928. narasel za 158.199 litrov. Pač pa so Mariborčani zmanjšali svoje potrebe pri uživanju žganja. L. 1928. so popili Mariborčani 33.410 litrov žganja, l. 1929. pa 33.124 litrov, torej za pihih 286 litrov manj; manj pa je le. Skupna vrednost zaužitega vina, piva in žganja v l. 1929. znaša torej 4.307.275,60 Din.

★ **Mariborski gostilničarji in kavarnarji** so na svojem ponedeljkovem obnem zboru storili nekatere zelo važne zaključke. Predvsem so skle-nili, da se s prevzetjem večjega števila delnic po-speši iniciativa za ustanovitev gostilničarske pivo-varne v Laškem; sprejela se je tudi resolucija, v kateri se kritizira postopanje mariborske občine, ker neče povrniti višje občinske trošarine, ki so jo morali svojčas vplečati mariborski gostilničarji za svoje zaloge vina. Tudi se je soglasno sklenilo, da se nastavi pri zvezi gostilničarskih zadrug jurist,

I. S. Turgenjev:

Živa svetnica

(Dalje.)

Lukerja je obmolnila, jaz pa sem jo za-čudeno gledal. Čudno se mi je namreč zde-lo, da je skoro veselo pripovedovala svojo zgodbo, ne da bi stokala ali vzdihovala. Nič ni tožila in ni poskušala obuditi mojega usmi-ljenja.

»No, in od tele moje nezgode,« je nada-ljevala Lukerja, »sem začela propadati in se sušiti. Vsa črna sem postala. Vedno bolj tež-ko sem hodila, in naposled so mi kar odpove-dale noge; nisem več mogla ne sedeti, ne stati, samo ležala sem. Nisem marala ne piti, ne jesti: vedno slabše mi je prihajalo. Vaša gospa mama me je po svoji dobroti zdravni-škom kazala in tudi v bolnišnice pošiljala. Vendarle ni prišlo zame iz tega nobeno odre-šenje. Noben zdravnik niti ni mogel povedati, kakšno bolezen imam. Kaj vse so z menoj po-čenjali: z razbeljenim železom so me žgali po hrbtu, v nasekan led so me posadili, a vse skupaj ni nič zaleglo. Vsa lesena sem postala naposled... No, pa je takrat gosposka skle-nila, da me ne kaže več zdraviti, graščina pa tudi ni seveda nobena hiralnica za pohab-ljenje... zato so me poslali semkaj — tukaj namreč imam sorodnike. No, pa tukaj, kakor vidite, životarim naprej.«

Lukerja je zopet obmolnila in zopet se je silila nasmehnuti.

»To pa je res strašno, to tvoje stanje!« mi je ušlo... in ker nisem vedel, kaj bi še povedal, sem dodal: »No, in kaj pa Poljakov Vasilij?« Prav bedasto je bilo to moje vprašanje.

(Dalje.)

za kar bodo mariborski gostilničarji prispevali gotov znesek. V tekočem letu naj bi se v Mariboru organizirala vinska razstava. Pri volitvah se je izvolil odbor z načelnikom hotelarjem Zemljijem in ter podnačelnikom kavarnarjem Šerecem.

□ **Z avtomobilom okoli sveta.** Znani mariborski avtomobilski dirkač Kuhar namerava s pričetkom pomladi skupno z znanim športnikom Stigermem iz Celja s tremi avtomobili znanke Tatra podvoziti vožnjo okoli sveta. Vožnja bi trajala dve leti. Pridržiteli se bodo najbrže še nekateri drugi tukajšnji podjetni avtomobilski športniki.

□ **Smrtna kosa.** Preminul je v tukajšnji splošni bolnici 17letni Rajko Frede, gojenec tukajšnje podčastniške topniške šole. Pogreb bo jutri ob 14 iz bolniške mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

□ **Tretjeredna skupščina duhovnikov** ima jutri ob pol 16 v frančiškanskem samostanu svojo mesečno pobožnost.

□ **Iz tukajšnjega urada za pospeševanje kmetijstva.** Referat za sadjarstvo in poljedelstvo ima inž. Ferlic, referat za vinarstvo in živinorejo pa inž. Kuret. Urad se je kakor smo že poročali, ustanovil v okvirju mariborskega okrajnega poglavarstva (Maribor levi breg).

□ **Skopično predavanje** za žlane Ljudskega odra bo jutri ob pol 20 na Koroški cesti 1. □ **Odhod spornega delavca iz Maribora.** Nogometni načelnik SK Zeleničar I. Ermenec je premišlel v Niš; z njim izgubi SK Zeleničar odličnega spornega delavca, ki je njegovo nogometno moštvo dvignil na sedanji nivo.

□ **Fala — brez električne luči.** Velika elektrarna Fala preskrbuje sedaj že velik del naše ožje domovine z električno silo in razsvetljavo. Že skoraj v poslednji hribovski vasi imajo v obsegu bivše Spodnje Stajarske električno razsvetljavo. Posebno v mariborski okolici, na Dravskem polju in drugod kar tekmujejo vaščani med seboj, kje bi preje inštalirali elektriko. In pradžajajo tudi kraji v Pomurju ter v Slovenski krajini. Le tik Fale na železniškem postajališču »Fala« se do danes nimajo električne razsvetljave, ampak še vedno paradižajo s petrolejkami. Tudi bližnja graščina grofa Zabeo je še razsvetljena na staroški način. Pri železnici ni bojda kredita za to. Mislimo, da bi falska elektrarna če drugače že ne gre, lahko pokazala svojo kulantnost napram državi železnici z brezplačno električno napeljavo. Vpovedati je treba, da je tukaj promet zelo živahen in da dnevno izstopa ter vsopa mnogo potnikov, turistov in tujecev. Je to tudi v interesu elektrarne same. Zal pa je dejstvo: da »Fala« v temic ni nobena raca, ampak čista, gola resnica.

□ **Oj, vince radi pijemo... ali kako je avtomobil razčesnil telegrafski drog na dvoje.** Pridrčal je v ponedeljek zvečer okoli 21 iz Radvanja proti mestu avto št. 16—865. V bližini radvanjskega mosta je avto — sofer očividno ni obvladal avtomobila — zgrmel s toliko silo v telegrafski drog ob cesti, da se je drog razkldal na dvoje. V istem trenutku je slučajno privozil nasproti avtomobil, v katerem sta se vozila Jožef Adamovič, zastopnik tvrdke »Ford« ter lastnik radvanjske graščine Nikola Jurkovič. Ustavila sta svoj avto in šla gledat, kaj se je bilo zgodilo. Iz podjetja sta privlekla na dan soferja, močno vinjenega; ostala četvorka je tudi zapustila avto — zibajoč se in guncaje od napoja zlahke kapljice. Za vsak slučaj je Adamovič vzel vžigalnik, da bi ne prišlo še do sličnih karambolov; soferja je »stakile« prepeljal domov, močno okrnjeni avto pa so ob številnem spremstvu šolske dece prepeljali včeraj zjutraj v — popravilo. Zadeva pa se je pri policiji šele — pričela.

□ **Trebuhi je razparala** z rogom 49 letni dnarnica Rozi Vogrin iz Zilkevec zloščeta krava posestnika Janeza Ornika. Stanje Vogrinove, ki so jo prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, je zelo resno.

□ **Navlekel se ga je, potem sladko zaspalček ter ob hranilno knjižico prišel** tukajšnji mojster Simon. Zgodilo pa se je to v neki gostilniški kuhinji na Vodnikovem trgu. Mencial si je Simon očel, ko se je bil prebudil; mencial, ker ni mogel najti hranilne knjižice, glasbe se na 7000 dinarjev. Za sleparjem in dvignomom nepoznanecem pa zdaj policija poizveduje.

□ **Otvoril sem novi »ratorij« v Mariboru.** Gosposka ulica 49 (tik gimnazije) telefon 23-58. Sanatorij je moderno urejen, zlasti za operativne slučaje, ima centralno kurjavo, vsaka soba toplo in mrzlo vodo, Diatermija, višinsko solnce, ultradeča žarnica, tonizator. Izbira zdravnikov povoljna. Cene zmjerne. — Primarij dr. Černič.

Celje

□ **Popravek.** Včeraj smo objavili, da predava na prihodnjem, t. j. XI. prosvetnem večeru, dne 20. januarja t. l. ob 8 zvečer v

g. profesor dr. Valter Bohinjc o predmetu »Naše morje«, kakor to iz svoječasno objavljene celotnega programa prosvetnih večerov sledi. Ker pa je iz tehničnih razlogov predavanje g. dr. Bohinje dne 20. t. m. nemogoče, bo mesto njega predaval celjski gimnazijski profesor g. Srečko Brodar o svojih zanimivih predzgodovinskih najdbah v Potočki zijalki na Olševi. Predavatelj bo pokazal tudi kakih 30 lepih skopičnih slik, ki jih je izdelal po lastnih posnetkih g. profesor Stante. Vstopnice za ta večer se že dobijo v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti. Predavanje g. dr. Bohinje se bo višilo kasneje.

□ **Predavanje o Egiptu in Sinaju,** ki ga je imel v ponedeljek 13. t. m. na prosvetnem večeru g. univ. prof. prelat dr. Matija Slavič, je klub navidezni neprivlačnosti privabilo skoro polno dvorano Orlovskega doma, ki je skozi skoro dve uri pazno sledilo predavatelju. Predavanje je poznorjalo 60 krasno koloriranih skopičnih slik.

□ **V št. Pavlu pri Prebodu** uprizorili mladina tamošnjega Prosvetnega društva v soboto 18. januarja ob 7 zvečer ter v nedeljo 20. januarja ob 3 popoldne Gogoljevo privlačno komedijo »Ženitev« in enodejansko burko »Nemški ne znajo«.

□ **Poroka uglednega mojstra.** V nedeljo 12. januarja popoldne se je poročil v Marijini cerkvi v Petrovčah ugledni celjski mizarski mojster ter imetelj tovarne pohištva v Kersnikovi ulici gospod Franjo Vehovar z gospo Darinko Kočvarjevo, posestnico iz Sevnice ob Savi. Gospod Vehovar je vnet prijatelj našega lista, priznan obrtnik in učitelj na celjski obrtno-nadaljevalni šoli. Želimu niemu in njegovi soprogi na novi življenski poti obilo božjega blagoslova in sreče!

□ **Skrivnostna tatvina.** Na Dolgem polju št. 9 stanuje čevljarški mojster Ivan Pojavnik, pri katerem služi kot služkinja Jožefa Kovacič, ki stanuje v lastni sobici v pritličju. V ponedeljek zvečer okoli 6 so se podali Pojavnikovi k večerji in služkinja je med tem pustila vrata svoje sobice kot običajno nezaklenjene. Odprta so bila tudi hišna vrata. Vse te okoliščine je porabil nekdo, ki je moral biti v hiši pač izvrstno orijentiran. Šel je v sobico služkinje ter tam izpod perila Jožefe vzel njeno listnico, iz listnice pa točno 350 Din, nakar je samoumevno kot kavra izginil. Zakaj si je privoili baš to vsoto in ne cele — v listnici je bilo ravno 500 Din — je skrivnostneznane »poštenjaka«.

Radio

RADIO V ITALIJI KONČNO DOVOLJEN TUDI SLOVENCEM.

To veselo sporočilo sem prejel po božičnih praznikih od nekaterih svojih znancev in vnetih amaterjev, ki so komaj doživeli, da so po dolgotrajnem čakanju in po ponovnih prošnjah ter na podlagi raznih dokazov o neoporečnosti odn. zanesljivosti in pod gotovimi garancijami dobili od italijanske oblasti zadevna dovoljenja. Med drugimi mi piše prijatelj L. iz L.: »Reci na postaji »Domžalec, da slišimo sedaj skoraj najboljšo njih stacijo — ker so enkrat prosili poročila. Slišali smo izborno na Štefanov praznik g. Bučarjeve kuplete in prav od srca smo se nasmajali njegovim »Radio-komarjem« in »Speisetzeltelnuc«. Tu poslušajo skoro vsi samo Ljubljano.«

Z veseljem pozdravljamo to vest, ker uvidimo, da bodo vendar enkrat deležni naših bratje naših programov in domače besede, saj njim je tudi namenjen naš radio. V. M. D.

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 15. januarja: 12.30 Reproducira glasba. 13. Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Otroški kotiček. 19. Podobe slovenske literarne zgodovine (g. prof. Koblar in g. Lipah). 19.30 Dr. Leben: Francoščina. 20. Koncert kvarteta pozavn (igrajo narodne in nekaj priredbe umetnih). 21. Koncert radio orkestra. 22. Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 16. januarja: 12.30 Reproducira glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Dr. Bohinec: Plant: no gosudarstvo (kava, kakao, čaj, sladkor). — 19. Dr. Ruppel: Srbohrvaščina. — 19.20 Uvod k prenosu. — 19.30 Prenos iz Ljubljanske opere: Ernani. — 22. Časovna napoved, poročila in tedenski pregled.

Drugi programi:

Četrtek, 16. januarja.

Belgrad: 18. Popoldanski koncert. — 20. Koncert komorne glasbe. — 21. Čas in dnevnice vesti. — 21. Večerni koncert Radio-kvarteta. — 22.10 Plesna glasba. — Varšava: 12.40 Koncert varšavske filharmonije. — 17.45 Popoldanski koncert. — 20.20 Zabavna glasba, vmes literarna ura. — 23. Plesna glasba. — Budimpešta: 12.05 Reproducira glasba. — 16. Pesta ura. — 19.30 Prenos iz opere: »Ana Karenina«. — 22.05 Koncert jazz-orkestra. — Dunaj: 11. Reproducira glasba. — 15.30 Popoldanski koncert. — 17.15 Glasbena ura za mladino. — 19.30 »Israel« v Egiptu, oratorij za soli, zbor, orkester in orgle, komp. Fr. G. Händel. — Milan: 11.25 Reproducira glasba. — 17. Koncert kvinteta iz Torina. — 20.30 Literarne novosti. — 20.45 Drama. — 21.15 Koncert angleške glsbe, nato koncert zabavne glasbe. — Praga: 19.05 Orkestralni koncert. — 20. Drama. — 22.15 Zabavna glasba. — Langenberg: 17.30 Koncert komorne glasbe. — 19.30 Prenos iz opere »Louise«, glasbeni roman. — Rim: 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 »Puritanci«, opereta. — Berlin: 19.30 Iz opere: »Othello« (Verdi). — Katovice: 12.40 Mladinski koncert varšavske filharmonije. — 16.20 Reproducira glasba. — 17.45 Popoldanski koncert. — 20.15 Zabavna glasba, vmes četrt ure literature. — 23. Plesna glasba. — Stuttgart: 10. Reproducira glasba. — 18.35 Narodni plesi in igre na ploščah. — 20.45 »Dan delca«, glasbena prireditev. — 22. Koncert orkestra na pihala. — M. Ostrava: 11.30 Reproducira glasba. — 12.30 Popoldanski koncert. — 16.30 Popoldanski koncert. — 17.15 Ljudska glasba. — 19.05 Orkestralni koncert. — 20. Drama. — 22.15 Zabavna glasba.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 15. januarja: zaprto. Četrtek, 16. januarja: »VELIKA APECEDA«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven. Petek, 17. januarja: Zaprto.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Sreda, 15. januarja: GOSTOVANJE SPANSKE GRUPE ESCUDERO. Izven. Četrtek, 16. januarja: »ERNANI«. Red D. Petek, 17. januarja: »MIGNON«. Red C.

Mariborsko gledališče

Sreda, 15. januarja: Zaprto. Četrtek, 16. januarja ob 20. uri: »ORLOV«, ab. C. Kuponi. Petek, 17. januarja: Zaprto.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 15. januarja ob 20: ORLOV. Gostovanje Mariborčanov.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu se udeleži danes ob pol 4 pogreba blagopokojne članice ge. Franje Mulaček.

Kongregacija za gospe ima drevo ob pol 8 svoj redni sestanek.

Sp. Kungrota. 22. januarja ima Jareninska dekanija svoj katehitični sestanek pri nas. Začne se ob 10 popoldne. Referira St. Iliški župnik o temi: »Pastorizacija fantov«.

Izvenccerkveni sestanek Križanske moške in mladeniške Marijine družbe je danes zvečer ob 8.

Iz društvenega življenja

Krakovo-Trnovo. Film o »Scotovem potovanju po južnem tečaju« bo predvajan na današnjem prosvetnem večeru Kat. prosvetnega društva Krakovo-Trnovo v Ljubljani, točno ob 8 zvečer v društveni dvorani (Karunova ul. 14). Sodeluje društveni orkester in nevski kvartet. — Odbor.

Podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Ljubljani priredi v sredo, 15. t. m. ob 20 v šoli pri sv. Jakobu predavanje. Predaval bo inž. R. Lah o uporabi umetnih gnojil na vrta. Ker je ta zadeva vsevažna za prospeh našega vrtnarstva, vabimo vse zainteresirane k udeležbi. Vstopnine ni.

Pogrebno društvo Marijine bratovščine v Ljubljani vabi svoje člane na svoj redni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 26. januarja 1930 ob 3 popoldne v dvorani Križevniškega samostana. Valvazorjev trg s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev občnega zbora in čitanje zapisnika o občnem zboru za leto 1928; 2. Poročila predsednika, tajnika, blagajnika in računskih preverilnikov; 3. Odobritev bilance za leto 1929 in podelitev absolutorija odboru; 4. Proračun za leto 1930, določitev članarine za leto 1930 ter zneska, kateri se izplača ob smrti člana za neizvršeni društveni pokon; 5. Volitev odbora in računskih preverilnikov; 6. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi članstvo — Odbor.

Kol. društvo »Zarja« priredi predpustni bal 19. januarja pri Franc Anžurju v Vevčah. M'ske dobrodošle. Dobra jedila in pijača preskrbljena.



OB DEZJU, VEIRU IN SNEGU

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzloti in vlažnost odvzemajo Vaši koži trdnost za kožo važne hranilne sestavine in nanesujejo s tem prerano nagulano obraz. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. Tu Vas varuje NIVEA-CREME pred nevarnimi vremenskimi vplivi. — Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCFRIT. — Ta olvaruje nežno kožo staneje oasenja in prepreči nastanjanje gub in rug. Dore po 3", 5", 10" in 22" — D. Tube po 9" in 14" — D. NIVEA-CREME prozorne v koto in ne ostavlja bleksa.

Razpošiljalnica za Jugoslavijo:

Jugoslov. D. Beierdori & Co. d. z o. z. Maribor - Miljska cesta 56

Uspehi združnega dela

Občni zbor Staj. sad arske zadruga

Maribor, 14. januarja.

Danes oo 10 dopoldne se je vršil v dvorani Prosvetne zveze občni zbor Stajarske sadjarske zadruga, ki je na vzoren in odličen način tekom svojega kratkega obstoja doprinesla dokaze tvornosti in uspešnosti združnega dela. Občni zbor, ki sta se ga med drugim udeležila tudi upok. minister I. Veselnjak ter inšpektor inž. Zidanšek, je otvoril in vodil zadrugin načelnik dekan Sagaj, ki je v uvodnih besedah pejasnil cilj in namen zadruginega delovanja. Nato se je sklenila sprememba pravil, po kateri se delokrog zadruga raztegne na vso državo. Tudi se je izvolilo nadzorstvo ter preizkuševalna komisija, ki bo poleg kontrole vršila tudi klasifikacijo blaga ter določevanje cen. Sledila so poročila pesameznih funkcionarjev. V izčrpnem ter klenem poročilu je prikazal bilanco dela in uspehov zadrugini revizor Ignacij Tirš.

Ustanovljena je bila zadruga dne 1. dec. 1928, vpisana v zadrugin register pa 27. dec. 1928. Zadruga šteje 41 članov z deležno glavnico 93.200 Din.

Zadruga je kupila v letu 1929. skladišče z industrijskim tirom za vskladiščenje sadja, kamor se lahko spravi 30 do 45 vagonov sadja v slučaju potrebe. Poleg tega pa ima to skladišče tudi priprave prostore za ureditev industrijske predelave sadja. Navedenega skladišča še zadruga v letošnji sezoni ni uporabljala, ker ni to bilo iz trgovskega stališča oportuno. Zadruga je zgradila vzorno moštarno — stavba zidana, hidravlična stiskalnica na električni pogon pa pri vsej svoji prečnosti v delu more dnevno sama oprati, zmleti in iztisniti sok do 85% iz dveh vagonov sadja.

Za shranjevanje sadne pijače je zadruga nakupila potrebno posodo: sode s skupno vsebino 300 hl ter vso posodo tudi napolnila. Povpraševanje po sadnem moštu je vsled njegove izvrstne kakovosti bilo dobro.

Za prodajo jabolk in sadjevca na drobno ima zadruga svojo prodajalno na Miklošičevi cesti št. 2. Nabava zabojev za vlaganje sadja po ameriškem načinu in zabojev po vzoru monakovskega tržnega zaboja je silno olajšala razpošiljanje sadja v nadrobni prodaji. Istočasno je izvežbala zadruga kader

Narodna banka v začetku 1930

Najnovejši izkaz Narodne banke za 8. januar 1930 beleži v primeri s stanjem 31. decembra 1929 še vedno znatne potrebe gospodarstva, kar je razvidno iz večjih posojil in manjših žiro računov; na drugi strani pa se opaža že razbremenitev z zmanjšanjem obtoka bankovcev.

Glavne postavke izkaza so sledeče (vse v milj. Din; v oklepajih razlike napram izkazu z dne 31. decembra 1929): aktivna: kov. podlaga 400,6 (+ 19,6), posojila: menična 1.287,2, lombardna 231,7, skupaj 1518,9 (+ 1,3), tečajna razlika 1509,7 (— 97,9); pasiva: bankovci v obtoku 5784,3 (— 33,6), drž. terjatve 108,4 (+ 8,7), obveznosti: žiro 1242,3, razni računi 116,3, skupaj 1358,7 (— 52,1); ostale postavke neizpremenjene. — Iz povečanja kov. podloge in zmanjšanja tečajne razlike je razvidno, da je zopet izvršena obratna konverzija kakor za konec leta 1929; visokovredne devize so zamenjane z nižjimi devizami. Med obveznostmi banke so se zlasti znižale one po raznih računih (od 160,8 na 116,3 milj.).

Borza

Ljubljana, dne 14. januarja.

Denar

V zvezi z uvrstitvijo tečajev v Curihu, ki pa je danes nekoliko manjša, so tudi pri nas devizni tečajji nadalje narasli. Promet je bil srednji. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Budimpešta, v ostalih zaključenih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana (v okl. zaklj. teč.). Amsterdam 2277 bl., Berlin 1350—1353 (1351,50), Bruselj 789,04 bl., Budimpešta 988,34—991,34 (989,84), Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 795,22 do 798,22 (796,72), London 275,64 bl., Newyork 56,43 do 56,63 (56,53) bl., Pariz 222,47 bl., Praga 166,95 do 167,75 (167,35), Trst 296,33 bl.

Zagreb, Amsterdam 2277 bl., Berlin 1350—1358, Bruselj 789,04 bl., Budimpešta 988,34—991,64, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 795,22—798,22, London 275,24—276,04, Newyork 56,34—56,54, Pariz 221,47—223,47, Praga 166,95—167,75, Trst 295,27—297,27.

Curih, Belgrad 9.12875, Amsterdam 207,775, Atene 6,705, Berlin 123,86, Bruselj 71,99, Budimpešta 90,37, Bukarešt 3,0725, Carigrad 2,43, Dunaj 72,60, London 25,12, Madrid 69,25, Newyork 51,675, Pariz 20,315, Praga 15,28, Sofija 3,7275, Trst 27,06, Varšava 57,95, Kopenhagen 138,15, Stockholm 138,60, Oslo 138,05, Helsingfors 12,975.

VREDNOSTI PAPIRJI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred., 125 den., Pradediona 925 den., Kred. zavod 170

zanesljivih vlagatev sadja po ameriškem načinu.

Skupno znašajo investicije v premičnine in nepremičnine 770.000 Din. Dosedanji obrat je pokazal, da so bile potrebne za uspešno in previdno delovanje.

Z nakupom blaga — sadja se je pričelo 20. avgusta 1929 in je bilo natovorjenih vagonov do 20. decembra t. j. v dobi 4 mesecev 124 vagonov sadja in sliv, kar pomeni dnevno po najmanj en vagon. Splošna sadna konjunktura je bila v preteklem letu neugodna, ker so imele mnogo blaga Nemčija, Švica, Srbija in Rumunija. Vendar je treba na tem mestu stvarno točno ugotoviti, da je bilo povpraševanje po prvovrstnem namiznem sadju iz okoliša dravske banovine dobro in da ni imelo cene blago za izdelavo sadjevca, ker so imele tega dovolj posamezne države same. V Nemčiji je bila sicer sadna letina obilna, blago pa je bilo manjvredno. Avstrija sama ni imela blaga, ravnotako tudi ne Češka.

Blago se je prodajalo v letu 1929. v naslednje države:

Avstrija 65 vagonov jabolk v skupni vrednosti 1.832.550 Din in 16 vagonov sliv za žganjekuho za 244.764 Din.

Nemčija 14 vag. jabolk za 233.700 Din.

Češka 11 vag. jabolk za 201.194 Din.

Skupaj 106 vag. v vrednosti 2.602.208 dinarjev.

Za izdelavo sadne pijače in za drobno prodajo ter v slučaju konvencije je zadruga v vsem vskladila 18 vagonov blaga.

Predvsem v Jugoslaviji je prodala zadruga jabolk in sadjevca na drobno in debelo za znesek 376.922 Din.

Dobro odjemalec jabolk v ameriškimi zabojih so bili južni kraji naše države in mnoga pisma pričajo jasno in neovrgljivo, da so bili odjemalci z blagom jako zadovoljni.

Zadruga je razstavila na Sadni razstavi v Ljubljani v mesecu oktobru 1 vagon v ameriškane zaboje vložnega blaga.

Pri volitvah se je v glavnem izvolil dosedanji odbor. V živahni debati so se obravnavala nato nekatera važna poslovna vprašanja zadruga ter je načelnik dekan Sagaj zaključil prvi redni občni zbor tako uspešno delujoče zadruga, ki bo ob izvršitvi na občnem zboru storjenih sklepov mogla še uspešneje in koristneje delovati za dobrobit njenih članov.

den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Žito

Danes radi pravoslavne Novega leta novosadska in somborska borza nista poslovali. V izvenborznem prometu, ki je bil dovolj živahen, so se trgovali vsi predmeti po neizpremenjenih cenah.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključeno je bilo: 2 vagona pšenice, 6 vagonov koruze in 1 vagon činkvanta. Tendence stalna.

Budimpešta. Tendence prijaznejša. Promet srednji. Pšenica marec 23—23,24, zaklj. 23,23—23,24, maj 24—24,15, zaklj. 24,14—24,15, oktober 23,50—23,70, zaklj. 23,60—23,70, rž marec 14,45—14,45, zaklj. 14,55—14,56, maj 15,25—15,28, oktober 16,10—16,30, zaklj. 16,20—16,30, koruza maj 15,08—15,17, zaklj. 15,17—15,19, julij 15,63—15,70, zaklj. 15,69—15,70, transit maj 14,55—14,63, zaklj. 14,62—14,63.

I es

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 4 vagoni desk, 2 vagona neobrobjenih brestovih plohov in 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjeno mlačna.

Povpraševanje je za: 500—600 m³ bukovih hlodov, od 33 ali 35 cm naprej, od 2 m naprej, 10 vagonov bukovoga oglja, 15 vagonov mehkega oglja, lepo žagano lipovino (plohe od 130—150 mm), hrastove neobrobjene plohe od 60 mm, od 2,30 m, od 20 cm širine naprej, 1 vagon tramov 8/11, 11/11, 11/13, 13/16, ca. 250 m³ bukovih hlodov I. od 3,80 m naprej, 8—3,70, 35—50 cm, 3 vagona brzojavnih drogov, 10, 11, 12 m, 13—15 cm, smrekove deske 12, 18, 24, 28, 38, 48, 58 mm, 4 m, 600 m³ prizmiranih desk smreka-jelka 19 mm, 4 m, 22, 29, 33 cm, 3 vagona tramov 5, 6, 9, 10, 12 m, 100 m³ kralic 24 mm od 1,50—3,50 m vez, paral, deske 38 mm smreka-jelka paral, ali konične 4 m.

Ponuja pa se sledeče: 7 vag. suhih bukovih drv, 1 m, 2 vag. suhih bukovih drv, 1 m, z 30% okroglic, 10 vag. bukovih drv, 1 m, 5 cm, pol suhih, 150 m³

Najmodernejši detektiv

Francoski učenjak Edmond Bayle, ki se je bavil z raziskovanjem ugotovitve raznih zločinov oz. njihovih storilcev, je nedavno padel kot žrtev nekega zločinca, ki ga je on sam razkrinkal. Baš nekaj dni pred svojo žalostno smrtjo pa je sprejel v svojem laboratoriju časnika. — Nekomu izmed njih je Bayle takoj, ko je stopil v laboratorij, dejal, da je strasten kadilec. In v resnici so se novinarjevi prsti čudno svetlikali. Bayle-jev laboratorij je bil namreč poln ultravioletnih žarkov in radi teh so se časnika prsti tako svetili, dasi je on prej z milom in peškom popolnoma izbrisal vsako rumeno sled nikotina na svojih prstih. S tem že je Bayle

krivda pošiljatelja in tata so v nekaj dneh prijeli.

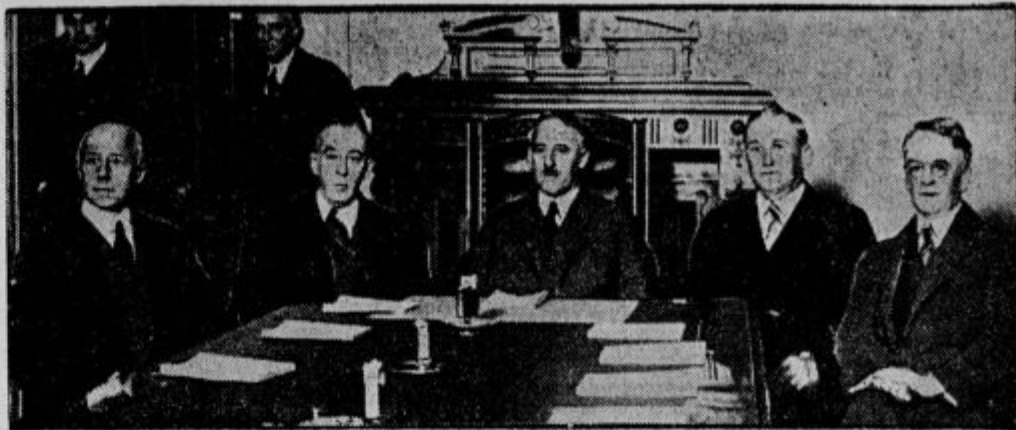
Drugi slučaj, ki ga je pojasnil Bayle, je bil umor neke 60 letne ženske, čudakinje. »Teta Julija«, kakor so jo imenovali v njeni ulici, je živela v neki kolibici, delala ni nič in ljudje so mislili, da živi od prihranjenega denarja. Bila je v resnici čudakinja. Svoje klobuke je krasila z vrvicami, ki jih je našla na cesti in svoje razorano lice je vedno močno »pudrala«. K sebi je puščala le dve osebi; nekega delavca, ki je pri njej dvakrat na teden jedel, in nekega mladeniča, raznašalca trgovine z živili.

Vsa ulica se je zabavala s tekmovalenjem teh dveh oseb, ki sta hotela podedovati po starki, toda nekega dne so jo v njeni kolibi našli mrtvo. Pri raztelesenju se je ugotovilo, da je bila ubita s sekiro, ki jo je zločinec po storjenem zločinu obrisal v nek star časopis. Krvav papir so našli v zaboji za ogelje. Sum je padel na oba prijatelja ubite starke. Oba pa sta trdila, da sta bila tisto noč doma, toda nista mogla tega dokazati. Pri hišni preiskavi na delavčevem stanovanju niso našli ničesar, toda pri raznašalcu živili so dobili sekiro, o kateri pa mladenič ni vedel ničesar povedati. Po dolgem zaslišanju je priznal umor, podpisal zapnik, teden pozneje pa je vse to, kar je izpovedal, preklical z izjavo, da so ga prisilili, da je priznal. Take trditve so znane vsakemu preiskovalnemu sodniku. Tedaj pa je stopil v akcijo Bayle. V njegov laboratorij so prinesli razne predmete, tako sekiro, okrvavljen časopis, potem nekaj pudra, ki ga je starica imela na vratu in nekaj prahu iz obleke obeh osumljencev. Ta prah je bil shranjen v treh raznih cevkah. V treh drugih cevkah so bili deli obleke obeh možkih in deli srajce ubite starke. Pri preiskavi časopisovega papirja se je takoj ugotovilo, da gre za človeško kri. Puder, ki ga je uporabljala »teta Julija«, je bil krompirjeva moka. Na splošno iznenadenje so našli v cevki, v kateri je bil prah z obleke delavca, tudi »puder«, dočim v ostalih dveh cevkah ni bilo niti praška krompirjeve moke. Delavec je bil še težje obremenjen, ko so pregledovali niti njegove obleke, ki so, kakor srajca ubite, kazale znake pralnice. Čim bolj je napredovala preiskava, tem bolj sta se razlikovali stališči obeh osumljencev. Treba je bilo razjasniti še tajnost sekire, o kateri je dajal mladenič čudne izjave. Niti, ki so se videle tudi s prostim očesom, so potrjevale slutnjo, da je zločinec sekiro z neko stvarjo obrisal. Osumljeni je med tem izjavil, da je sekiro tisti dan, ko jo je kupil od nekega neznanca, obrisal s krpo. S pomočjo kemičnega postopanja je ugotovil Bayle, da je bila sekira v resnici obrisana s suknom in da na njej ni bilo nikakih sledov krvi. Tako se je ugotovilo, da je fant ukradel sekiro v svoji delavnici in da je ta sekira služila za sekanje suhega mesa. S to tatvino se je pojasnila mladeničeva zadrega, ko so ga izpraševali za izvor sekire. Delavec ni bil zaprt, ker proti njemu ni bilo nobenega pozitivnega dokaza. Postal pa je sumljiv, ker je trošil preveč z denarjem in poleg tega je tudi prodal neke vrednostne papirje, ki so bili last umorjene. Z vsemi temi dokazi je bilo mogoče ugotoviti delavčevu krivdo. Na ta način je Bayle pred sodiščem osvobodil krivde raznašalca živili, katerega bi gotovo smatrali za morilca, če bi se delavcu posrečilo prekaniti sodnijo.

MANOFIN

odstrani vsako nesnago iz rok, barvilo, saje, mast, vsako maščobo, črnilo in vse madeže, pri katerih je odpovedalo milo. Prepričajte se. Doza Din 8— in Din 13—. — Dobavlja in prodaja Glavno zastopstvo Manofina I. Svetec, Novo mesto. V Ljubljani: Drogerija Gregorič, Prešernova ulica.

K londonski razorožitveni konferenci



Ameriška delegacija. Od leve na desno: Mornariški tajnik Adams, senator Reed, državni tajnik Stimson, senator Robinson in poslanik Morrow.



Mornariški strokovnjaki ostalih držav. Od leve na desno: Alexander (Anglija), Burzagli (Italija), Violette (Francija), Vakatsuki (Japonska).

Konservatorij za kanarčke

Glasbenim konservatorijem je odprto novo polje dela. Za enkrat seveda samo v Ameriki. V nekem ameriškem provincijalnem mestu so otvorili muzikalno akademijo, katere učenci so ptice pevke. Toda tudi med pticami pevkami je mnogo takih, ki so popolnoma netalesne za dresuro. Izbrani učenci tega konservatorija pa so najčistejši kanarčki. Ti so nameščeni daleč od drugih pevcev. Med kanarčki je tudi profesor, ki ima nalogo, poučevati svoje učence, seveda šele potem, ko se je on sam naučil peti in to s pomočjo flavte, violine in harmonike. Ti konservatoriji zaslужijo zelo mnogo, ker so cene kanarčkov »konservatoristov« precej visoke.

V lisico se je ujel

André Billat iz Vincennes se je nekega nedeljskega večera sprehajal po gozdu. Požvižgavač veselo pesmico je korakal tjavendan, nobenega človeka ni bilo videti v bližini, kakor daleč je oko seglo, samo drevje in zopet drevje. Mahoma je obstal: komaj meter pred seboj je zagledal v mahu blesteč predmet. Bila je lisica, sistema Massenote, najnovejša konstrukcija, ki jo uporabljajo orožniki za uklepanje zločincev. Za Andréja Billata, po poklicu tehnika, je pomenila najdba stvar, ki si jo je treba z zanimanjem ogledati. Brez pomišljanja si jo je položil okoli rok in in pustil, da se je mehanizem sprožil. Ko pa jo je hotel zopet odpreti, je spoznal, da je uklenjen, kar ga je zelo prestrašilo. S tesnobnim srcem se je vračal v Vincennes, se obrnil v mestu na stražnika in ga prosil, da ga reši spon. Toda hrabri čuvár reda ni kazal nobenega razumevanja za Billatovo pripovedovanje. Peljal ga je nemudoma na stražnico, češ, da je osumljen, da je ubežal iz policijskih zaporov. André je bil že blizu nezvesti, njegova hoja je bila z vsakim korakom negotovnejša, njegovo srce je z vsakim korakom padlo globlje v hlače. K sreči se je vse razjasnilo v njegovo dobro: Uradnik ga je celo opozoril, da lahko smatra lisico, če se nihče ne javi v teku leta, za svojo last. Če je Billat po taki neizgodi še polagal kako vrednost na to, pa ne povedo.

Časopis za kaznjence

Na božični dan je izšla v Budimpešti prva številka lista, ki je namenjen kaznjencem v kaznilnicah. Naslov časopisa je »Zaupanje«. Izhajal bo dvakrat na mesec v tisoč izvodih. Namen lista je obveščati kaznjence o najvažnejših dogodkih na svetu, da bi imeli potem, ko bodo spušteni iz zapora, vsaj približno sliko, koliko in kaj se je na svetu izpremenilo, medtem ko so sedeli. Urednica lista je gospa Nagy, žena bivšega pravosodnega ministra Emila Nagya.

Smrt psa-rešitelja

Velik sibirski kosmatinec »Togo«, ki je pred štirimi leti rešil več sto otrok v Nomen na Aljaski, ko se je vrgel na čelo psov, ki so na saneh vlekl serum proti difteriji, je bil sedaj ustreljen. Togo je postal star in počasi in ni mogel več na čelu vleči pasjih sanj. Njegovemu lastniku Leonardu Sepali se je pes smilil, ker je vedel, da bi od žalosti poginil, če bi videl na svojem mestu drugega psa. Zato ga je podaril nekemu bogatemu gospodu, ki je hotel slavnega psa ohraniti zgodovini prej, preden bi njegovo staro telo razpadlo. Zato ga je dal ustreliti in balzamirati, nakar ga je podaril muzeju v Peabody v Connecticutu.

Nekdaj uboga dijaka, a danes...

Na svečani večerji kraljevskega medicinskega društva v Londonu, ki ji je predsedoval ministrski predsednik Macdonald, so se udeleženci zelo čudili nenavadni domačnosti, s katero sta se razgovarjala Macdonald in kraljev telesni zdravnik lord Dawson. Na vprašanje predsednika medicinskega društva je Macdonald odgovoril: »Predstavljajte si, da sva bila midva oba pred 40 leti revna dijaka. Oba sva izkusila težko življenje in tudi pravo bedo. Nekega večera sva se od sestanka pri nekem prijatelju vračala domov 4 kilometre daleč kar peš, ker nisva imela denarja za tramvaj. In potem sva se lepega dne zopet našla l. 1924. v palači Buckingham, Dawson kot kraljev telesni zdravnik, v svoji svečani uniformi, ves pošit z zlatom, jaz pa kot prvi šef vlade britanskega kraljevstva.«

Od čistilca izložb do založnika

V Lake Wales na Floridi je te dni umrl Edward Bok, ki je 33 let upravljaval ameriški ženski list »Ladies home Journal«, ki izhaja danes v 2 milijona izvodih. Bok, ki je po rodu Holanec, je prišel s šestimi leti v Zedinjene države. Kot deček si je moral sam služiti kruh in je bil najprej čistilec izložb, pozneje pa tekač. Njegova karijera je popolnoma ameriška: z dvajsetimi leti je začel izdajati ženski list, ki je v nekaj letih postal najprijatelj ženski list v Ameriki — »Ladies home Journal«. To mu je prineslo finančno moč in literarni ugled med sedanjimi založniki v USA.

Smešnice

Gospa svoji kuharici: »Pri nas, draga moja, je navada, da se pojedjo tudi ostanki.«
»Bodite brez skrbi, gospa. Prihranila Vam jih bom.«

Med loveci: »Vaš pes je krasen in od pasme... Pa tudi kaj prinese?«
»O, gotovo. Zadnje poletje sem ga izgubil, pa je prinesel 100 dinarjev kmetu, ki mi ga je privedel nazaj.«

Elegantna dama v ljubljanskem tramvaju sprevodniku: »Ali se ustavite pri »Slonu«?«
Sprevodnik: »Kaj? Jaz z mojo plačo?«



»Natakar! Vrzite vendar tegale pijanca ven!«



Propaganda za industrializacijo na pisemskih znamkah. Propaganda sovjetske vlade za svoj gospodarski program, ki hoče z industrializacijo in povečanjem uvoza strojev dvigniti gospodarstvo, je postavila v svojo službo tudi nove pisemske znamke po 10 in 20 kopejk. Znamke imajo napis: »Dvignimo žetev za 35%!« in »Več kovine — več strojev!«

časnika pokazal, kako se da s pomočjo ultravioletnih žarkov rešiti marsikaka uganika. To lahko vidimo tudi na naslednjem primeru: Denarno pismo je prišlo do naslovljenca s petimi, kakor se je na prvi pogled zdelo, nedotaknjenimi pečati, toda brez treh novčanic po 1000 frankov, ki bi morale biti notri. Obstojali sta dve možnosti: ali je bilo pismo odprto in njegova vsebina ukradena, ali pa pošiljatelj namenoma ali pomotoma ni dal notri denarja. V takem slučaju se more razkrinkovati z ultravioletnimi žarki. Mnoga telesa začno namreč fluorescirati, kadar so podvržena ultravioletnim žarkom. Na ta način se da v sekundi razločevati kokain od tako zvanega novokokaina, ki mu je popolnoma sličen. Prvi ne fluorescira, drugi pa se prične pod vplivom ultravioletnih žarkov svetlikati. Ravno tako so tudi stopnje fluorescence pri raznih telesih različne. Na tem dejstvu so osnovali celo preiskavo. Ako je bil pečat na pošti zlomljen, si je tat seveda prizadeval, da ga kolikor mogoče malo poškoduje in da ga potem z enakobarvnim pečatom zopet zalepi, toda ta navadno ni nikoli točno iste znamke. Ti, iz različnih sestavin sestavljeni deli različno reagirajo na ultravioletne žarke. Vseh pet pečatov na pismu so natančno na ta način preiskali; štirje od njih so fluorescirali enako, peti pa je pokazal dve vrsti reakcije. Tako je bila dokazana ne-



Haaska konferenca v angleški karikaturi. »Daily Express« je objavil karikaturu, ki izorno predstavlja, kako Angleži mislijo o haški konferenci. Konferenca je predložena kot prizor izpred sodišča. Za sodniško mizo sede voditelji delegacij (od leve) Francije (Briand), Anglije (Snowden), Italije (Mosconi) in Japonske (Adachi). Predseduje belgijski minister Jaspars (s kladivom). Nasproti sodniški mizi stoji na »reparacijski zatočni klopi« zastopnik Nemčije. Spodaj je besedilo: Sodnik Snowden (jetniku): »Pazite! Mi imamo dovolj Vaših argumentov. Pridite takoj k naši mizi in nam pomagajte izdelati Vašo obsodbo.«

Nekaj hrvatske kulturne bilance

Zagreb, 13. januarja.

Navadno delajo bančni ravnatelji na koncu leta bilanco, a književni kritiki in ljudje sličnih poklicev razpravljajo o lanskem književnem delu. Ob takih prilikah padajo često optimistične in pesimistične izjave, bolj po nagajenju kritikov kakor po faktičnem stanju književnosti. V naši, hrvatski književnosti so se delale bilance že nekaj let sem tako koncem leta kot ob zaključku polletja, o božiču in veliki noči v obliki dolgih debat o književni krizi. Bili so ljudje, ki so že obrtoma pisali o književni krizi in s tem samo dokazovali, da še živijo in da še niso nehali praskati papirja s peresom in svinčnikom.

Med tem so pravi književniki pisali, in pisali sorazmerno precej. Res je drugo vprašanje o kakovosti, vsaj o kakovosti večine del. Dejstvo, da izhajajo v Zagrebu, oziroma je v zadnjem času izhajalo pet do šest književnih listov poleg par mladinskih in družinskih, ki so pogosto objavljali literarne prispevke, dokazuje, da je književna aktivnost razmeroma močna. Zadnje leto smo imeli čisto književne liste »Hrvatsko Revijo«, »Hrvatsko Prosvjeto«, »Savremenika«, »Književnika«, »Panteon«, potem revije, ki so prinašale literarne prispevke, »Novo Evropeo«, »Socialno Misao« in tednik »Riječ«, končno dijaške liste »Luč«, »Omladino«, dve »Mladosti«, liste, ki so včasih objavljali prispevke, ki bi jih mogle lahko mirne duše prinesiti boljše književne revije. Poleg teh revij je izhajala »Obitelj«, list Hrvatskega književnega društva sv. Jeronima, ki je tudi prinašal mnogo originalnih književnih prispevkov (romanov, novel, pesmi). Pogosto so zasli književni prispevki tudi v razne strokovne revije. Če se oziramo na vse te liste, kakor tudi na one, ki so izhajali v provinci (v Splitu »Korablija« in »Jadranska straža«, v Dubrovniku »Dubrovnik«), vidimo — četudi bi ne bilo posameznih knjig — veliko književnega dela. Vedeti pa morate tudi, da je

zelo veliko število hrvatskih književnikov pisalo v srbske liste v »Srpski književni glasnik«, »Misao«, »Život i rad«, »Letopis Matice srpske«, kakor tudi, da so posamezne knjige izdajali pri srbskih založniških družbah (Bartulović, Miličić, Krklec), kar dokazuje, da je v resnici ravno pri hrvatskih pisateljih, če je potrebna paralela, najmenj krize v ustvarjanju.

Je pa druga stvar, na katero je treba opozoriti: hrvatsko knjigotrdništvo, to je pa res v veliki krizi. Največja knjigarna v Jugoslaviji (Kugli) se nahaja v Zagrebu, toda ta največja hrvatska in jugoslovanska knjigarna ne vrši one vloge v naši književnosti, kakor jo vrši, recimo v srbski književnosti g. Cvijanović ali g. Kon. Treba je leta in leta čakati, da izda knjigarna, ki prodaja za stotisoče dinarjev knjig, kako hrvatsko knjigo, če pa že izda, tedaj izda kakšnega starejšega pisatelja in še to v zelo neokusni opremi. Drugo veliko založniško podjetje »Jugoslovanska štampa« beži pred literaturo kot hudič pred blagoslovljeno vodo. Najbrže smatra, da je že izpolnila svojo dolžnost napram hrvatski kulturi s tem, da izdaja bonvivansko »Kuliso«, za ostalo pa ne kaže zanimanja. Mislijo, da je mnogo rentabilnejše objavljati vse mogoče zakone, kakor izdati kako dobro knjigo. Pardon, svoječasi je izdala knjigo g. Pavlinovića — risum teneatis — o Čarugi. Ostanjejo prav za prav samo tri do štiri podjetja, ki resno skušajo, spopolniti to praznino. To sta v prvi vrsti književno društvo sv. Jeronima in Matica Hrvatska. V zadnjem času sta pokazali veliko živahnost in dosegli založniško aktivnost, kakor je nista imeli nikdar pred vojo. Poleg njih izdajata vsaka na svoj način knjige tudi knjigarna Vasić, ki je pričela izdajati vsa prozna dela g. Vladimira Nazorja, in Narodna Prosveta, ki priložnostno izdaja sodobna književna dela (pesnike). Tu je torej kriza hrvatske knjige. In kdor želi govoriti o njej in kdor jo želi rešiti, mora spregovoriti besedo o naših založnikih. Disky.

Sofijska Opera Italiana. Kot darilo italijanskega naroda je zgradila zveza »Opera Italiana pro Orientec« v Sofiji lepo poslopje, ki je zdaj bilo svečano odprto. V navzočnosti številnih gostov. Razen gledališke dvorane se nahajajo v palači pevski šola, na kateri bodo poučevali italijanski profesorji, stanovanjski prostori za gojence, ki se bodo navadili italijanske, in dokaj bogata knjižnica. Italijanska kulturna propaganda na Balkanu je tedaj čisto resen problem.

Dobra knjiga o umetnosti je »Die Kunst Japans« od Japonca Tsunejosi Tsudumi-ja, ki jo je izdal sloveči Insel-Verlag (Leipzig, 341 strani, osem barvnih tabel in 127 drugih ilustracij, 24 M). To je prvo delo o japonski umetnosti, pisano za Evropece od Japonca. Pisatelj ne obravnava umetnosti po zapadni šablono, ampak začenja pri vitarnski umetnosti in umetnosti sajenja rož v sobi, pride potem na pesništvo, gledišče in ples, potem obravnava, kar mi imenujemo likovno umetnost, in konča z muziko. Pravzaprav torej piše o umetnostni kulturi Japoncev, pri katerih posamezne pogoje umetnosti in umetnost sploh ni tako od vsakdanjega življenja izolirana ko pri nas. Iz tega dela razvidimo tudi, da ima japonska umetniška produkcija samovrednost, da torej ni golo posnemanje kitajske, kakor navadno mislimo.

Moderna danska epika ne dosega prejšnjih mojstrov, med katerimi sta pač Jacobsen in Bang na prvem mestu. Medtem ko imajo Švedi in Norvegi Sigrid Unsetov, Knut Hamsuna in Olava Duuna (ki je pri nas premalo, če ne popolnoma neznan), je danska pripovedniška literatura v primeri z ostalo nordijsko slabotna. Najbolj znan je pač Aleksander Nexø, ki se je s svojim romanom »Pelle, osvajač« povzdignil do prvaka sodobnih danskih pisateljev. Nexø izbira socialne teme in je zato cenjen ko Jack London ali Sinclair. Dober je tudi Gunnar Gunnarson, ki je sicer Islandec, pa piše dansko. Njegova najnovejša knjiga je »Noč in sen« (v nemškem jeziku pod naslovom »Nacht und Traum« izšlo pri Albertu Langenu (München, 392 strani, 10 M). Roman nas uvaja v islandsko ljudsko dušo. Najboljše delo izredne svetovne moči pa je gotovo »Bog v belo deželo« in »Eskimo«, roman v dveh delih od Petra Freuchen (nemško »Die Flucht ins weisse Land« — »Der Eskimo«, Safari-Verlag, Berlin, vsak zvezek po 5.80 M), ki nam z neodoljivo silo odkriva duševno življenje Eskimov.

Vojna literatura. Prekrasno delo iz doživljajev svetovne vojne je roman »Molčanje pelkovnika Bramble« od enega najbolj slovečih francoskih pisateljev naše dobe, Andreja Maurois. Ta roman je Maurois zasnoval leta 1916, ko je bil francoski tolmač pri 9. škotski diviziji. Ta knjiga niti oddalec ne sliči na primer Remarque ali drugim, ki danes izrisujejo strahotne poteze vojne; Maurois je napolnil to svojo povest s pristnim, iz svetlih globlin človeške narave izvirajočim humorjem, ki se mu je v obvešanju z angleškimi vojaki, kateri znajo gorje skrivati za šalo, izkristaliziral v fino obliko, kakršne je zmožen samo Maurois. Roman je zdaj izšel tudi v nemškem prevodu pri Piperju v Monakovem (»Das Schweigen des Obersten Bramble«).

Pierre L' Ermitte: 53

Žena z odprtimi očmi

A glej, kaj se godi!

»Rolanda!« zavpije nenadoma teta, »omotica se mi dela... vse vidim dvojno!«

»Teta za božjo voljo!«

»Bolna sem... oh, kako sem bolna... Bojim se, da se mi bo obrnilo!«

»Obrnilo?« vzklikne v grozi nekdo... »Tale gospa bo začela tu kar na lepem bljuvati!«

Na to besedo je mahoma nastal okoli obeh žensk prazen krog. Teta, ki je bila navadno rdečega lica, je prebledela in zlezla vase... Debele potne srage so se zabletele na njenih sencih. Sprevodnik je prihitel ves zlovoljen:

»Nikar mi ne delajte budalosti, kaj! Če ne prenesete podzemске železnice, si najmite voz... Nisem radoveden, kaj ste jedli nocoj. Še tega namečka bi mi manjkalo pred koncem sluzbe!«

»O, kako mi je slabo... kako mi je slabo!«

Neki gospod v svečani obleki z odlikovanjem, ki je izgledal kakor zdravnik, je rekel z gromovniškim glasom:

»Najboljše bi bilo, položiti jo na tla, glavo niže nego noge...«

»Oh Rolanda, ščiti me. Nikar ne dopusti tega.«

Uboga Rolanda je našla v svoji torbici stekleničico metine tekočine; napolnila je ž njo dva koščka sladkorja ter jih ponudila svoji teti.

»Ali še vedno vidite dvojno?«

Juliano Krüdener, znano prijateljico Aleksandra I., opisuje v romanu Irma Drygalski. (Eugen Diederichs, Jena, 7.20 M.) Krüdenerca je zanimiva osebnost ob prelomu 18. stoletja. Rojena 1764 v Rigi od livlandskega plemiča Vietinghova, se je vzgajala v Parizu v lahkomišljeni družbi starega režima in se komaj sedemnajstletna poročila s starim baronom Krüdenerjem. Življenjelijubna žena ga je pustila samega in potovala po Evropi, dokler se ni, vsega naveličana, vrnila v Livlandijo, kjer se je udala takrat vladajočemu pietizmu tako po vplivu Herrenhuterjev, kakor po čitanju Swedenborga ter južnonemških hiliastov, ki so takrat Napoleonca označevali kot Antikrista in pričakovali »Izveličarja z vzhoda«. Ko je Aleksander I. po strmoglavitvi Napoleona odpotoval v Pariz, je prišla baronica z njim v stik in ga navdušila za »Sveto Alijanšo«, ki jo je razumela ko neke vrste novodobno teokracijo. Vendar je s cesarjem prišla kmalu navzkriž in propovedovala po Nemčiji in Švici svoje nabožne ideje ter se udeleževala v velikodušni dobrodelnosti. Policija jo je pa radi njene »fantastičnosti« preganjala ter naposled izgnala v Rusijo, kjer je nemirna žena l. 1824 umrla na Krimu. Roman Drygalske je pisan živo in globoko.

Maksim Gorki je dokončal zelo obsežen roman: Štiridesetletnik, ki izhaja ob enem v italijanskem prevodu Erne Cadei. Roman je nemreč sloveči ruski pisatelj napisal v svojem Tuskulu v Sorrentu.

NABOŽNA LITERATURA.

Ave Maria, nabožno-poučni mesečnik oo. frančiškanov v Lemontu, je stopil 22. letnik. Uvodni članek zaključuje tako: »Če hočemo biti Kristusovi, moramo nazaj iz današnje »kulture«, moramo zopet svojo skrb osredotočiti v svojo dušo in jo rešiti iz veriž mamona in iz vezi pretirane intelektualne kulture. Če bomo to storili, bomo zopet Kristusovi in težka življenska vprašanja bomo rešili s tako lahkoto, kakor so jih rešili prvi kristjani.« — V božično skrivnost nas popeje esej Papinila. — Med sotrudniki iz domovine nahajamo topot dr. Trdana in Jana Šedivya. Dalšo povest »Pozabljene amulete«, piše p. Bernard Ambrožič. Velika skrb se posveča mladinski prilogi v slovenskem in angleškem jeziku. — Kdor hoče ostati v duhovni zvezi z rojaki v Sev. Ameriki, naj si naroči »Ave Marijo«. (P. O. BOX 443, Lemont, Ill.)

Podpirajte „Slov. Stražo“

Sport

KRASEN USPEH SLOVENCA NA ČESKEM.

Česka drsalna zveza je priredila 11. in 12. januarja v Štrbske Pleso drsalne tekme v umetnem drsanju za prvenstvo Visoke Iatre. Na te tekme bi morala odpotovati tudi dva naša drsalca in sicer Polo Svab in Franc Avčin, oba člana Ilirije. Polo Svab pa ni mogel iz raznih vzrokov odpotovati, radi tega je odšel samo Avčin in Vodišek kot član J. Z. S., ki je bil ob enem delegiran tudi kot sodnik.

Na teh umetnih drsalnih tekmah je pa dosegel Franc Avčin 3. mesto, kar je vsekakor pri veliki konkurenci lep uspeh. Avčin je še razmeroma mlad drsalec in uspeh radi tega še večji.

Podrobnejše poročilo o teh tekmah bomo še prinesli.

AKADEMSKE IGRE V DAVOSU.

Akademске igre v Davosu so končale za naše reprezentante z razmeroma dobrim rezultatom. Vpoštrevati moramo vse okolnosti, ki so vladale prvič pri sestavi same reprezentance. Največ nade so imeli naši smučarji pri štatenem teku na 30 km. No in ravno v štatenem teku so doživeli neuspeh. Ze pri zbranju številko so imeli smolo, izžrebali so številko 13. Dosegli so 11. mesto v času 3:43:37 pred Romuni, ki so pri zadnji predaji odstopili od nadaljnega tekmovanja. Radi slabe rezerve, ki je nastopila mesto Kukovca, se niso mogli boljše placirati, čeprav so bili precej pred Francozi in Švicarji, ki so zasedli osmo mesto oziroma deseto.

V Davosu sta postavila slavna drsalca Thunberg in Ballagrud dva nova svetovna rekorda v hitrostnem drsanju.

Progo 1000 metrov je prevozil Thunberg v času 1:28:04 (prejšnji rekord 1:31:08) postavil Oskar Mathisen v Davosu 30. januarja 1909.

Progo 5000 metrov pa Ballagrud v kolosalnem času 8:21:06 (prejšnji njegov rekord od 20. januarja 1929 je bil 8:24:2).

SMUSKE JUNIORSKE TEKME SMUČARSKEGA KLUBA »LJUBLJANE«.

S.K. »Ljubljana« razpisuje za nedeljo, 26. t. m. juniorske smučarske tekme. Tekmuje se v dveh kategorijah in sicer: 1. juniorji do 14. leta na progi ca 3 km; 2. juniorji od 14.—18. leta na progi 5—6 km. Za vsako kategorijo so razpisana tri darila. Tekma se vrši na terenu med Orlami in Rakovnikom. Zrebanje in opis proge pred startom. Zbirališče vseh tekmovalcev je ob 8 zjutraj pred cerkvijo na Rakovniku, nakar je odhod na start, ki je točno ob 10. Cilj je na Rakovniku. Prijavnine ni. Prijave je poslati na naslov Čerčić Josip, Ljubljana, Streliška ulica 30.

RAZPIS

natečaja za izdelavo idejnih načrtov za stanovanjsko in poslovno hišno skupino Pokojninskega zavoda v Ljubljani

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica šte. 8, razpisuje natečaj za izdelavo idejnih načrtov za stanovanjsko in poslovno hišno skupino na svoji parceli med Dunajsko cesto, Gajevo ulico in Beethovnovno ulico v Ljubljani. Trije najboljši načrti se nagradijo z zneskom 25.000 Din, 20.000 in 15.000 Din. - Ob enem odkupi zavod še štiri druge nenaagrajene projekte vsakega po 5000 Din. — Vse potrebne podlage dobe interesentje od srede, dne 15. januarja 1930, dalje proti plačilu 50 Din med poslovnimi urami od 8 do 13 in od 15 do 17 v uradnih prostorih zavoda, Gledališka ulica šte. 8, četrto nadstropje.

Rok za predajo elaboratov je določen na dne 3. marca 1930 ob 11 dopoldne.

Ljubljana, dne 14. januarja 1930.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Predsednik:

Vekoslav Vrtovec, s. r.

Direktor:

Dr. Anton Sagadin, s. r.

»Nekoliko mi je odleglo... Ne govori mi... Pusti me... Zaprla bom oči...«

Postaje so sledile druga drugi, vlak je brzel... Teta Cecilija se je zavedla; njena nečakinja se je spet začela vznemirjati radi poti.

Fantastičnost menjajoče se slike podzemске železnice je postajala vedno večja.

Val elegantnih Parižank je preplaval voz. Bile so razoglave, malo oblečene, na nogah so nosile dragocene šolenčke z zlatimi robovi. Kakor iz eksotičnega cvetja je zadišalo iz njih, Rolanda še nikoli ni duhala takega vonja.

Površnike so imele odpete, spodaj so se kazale njih svetlobarvne obleke. Nekatere so vzele iz svojih torbic ogledalca in brez vsake zadrege so si barvale ustne, si lepitičile lica in popravljale umetne kodre svojih pristrženih las.

Ko so končale svojo toaleto, so se začele ozirati po Rolandi, ki je vzbujala pozornost s svojo avbico in s svojim skromnim vedenjem.

Kako je vsa drugačna!

Brez dvoma so njene modre oči obrobline s črnimi trepalnicami, toda črna barva ni iz lepota. Njena lica žarijo; toda mojstra, te umetnine sta solnce in morje. Njene ustnice so rdeče, toda pobarval jih je s to temno barvo sam ljubi Bog.

Čeprav nima elegantnega površnika, niti dragocene toalete, koliko je ona bolj sveža, vkljub dvem nočem potovanja in neštetim malim nezgodam!

Resnično, v banalnem vozu, med blestečimi lutkami je Rolanda, kar je rožni popek med cvetjem iz barvnega papirja.

Medtem se je vsedla nasproti Rolande mladenka

v preprosti črni obleki; na prsih se ji je lesketal droben, zlat križec. Ta križec pa je bil kakor tiho vabilo. Njuna pogleda sta se srečala in Rolanda je tvegala vprašanje:

»Oprostite gospodična, kje je treba izstopiti za ulico Charles-Nodier?«

»Ulica Charles-Nodier? Ne vem natančno... ampak bom vprašala...«

Vstala je in stopila k sprevodniku, razgovarjala sta se nekaj trenutkov.

Vrnila se je z vidnim veseljem, da ji bo mogoče pomagati.

»Ce prestopite na prihodnji postaji, hoste ujeli še poslednji vlak in pa poslednjega severnojužnega. Samo nikarte pozabiti izstopiti na postaji Pigalle... Tam dobite zvezo s severno-južnim. Če bi slučajno dvigalo na postaji les abbesse ne bilo v obratu, je boljše, da greste peš. Od trga Pigalle vam je komaj deset minut hoda do ulice Charles-Nodier... Sicer je pa na Montmartru ponoči taka razsvetljava kakor sredi poldneva.«

Gospodični se dozdeva, da je Rolanda ni docela razumela. Zatorej je začela svojo razlago znova, podrobnejše:

»Takole vam svetujem, sploh vam ni treba prestopati v severno-južnega. Izstopite kar na postaji Pigalle. Tam se usmerite v strmo ulico, ki je baš nasproti postaje in se kliče ulica Hondon. Od tam zavijete na desno v ulico Antoinette, od koder pridete na trg Saint-Pierre... Ulica Charles-Nodier se nahaja na levi tik Sacré-Coeur.«

»Tako je,« vzklikne teta Cecilija. »Roger Maude mi je pravil, da je cerkev Sacré-Coeur baš nasproti njegovega okna...«

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 per. Najmanjši oglaš. 5 ltr. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službodob

Postrežkinja
se sprejme. - Mohar, Ljubljana, Mestni trg 2.

Kuharico
samostojno gospodinjstvo - išče trgovska hiša (tri odrasle osebe). Plača dobro. Samo pisarne ponudbe pod »Kuharica« št. 14.725 upravi »Slov.«

Vajenca
za pekovo obrt sprejemem takoj ali kasneje. Hrano in stanovanje pri mojstru. Več po dogov. Filip Ambrožič, Bled 1.

Magistra farmacije
izurjenega, zanesljivega, energičnega, ki je že bil zaposlen v kaki drogeriji na debelo in je odslužil vojaško dolžnost v Kraljevini Jugoslaviji, sprejme takoj Angleška drogerija, Knez Mihajlova 33, Beograd. Pisarne ponudbe s prepisi potrdil iz zadnjega službenega zaposlenja, kakor tudi spričevala z novejšo sliko. Mesto stalno, plača dobra.

Oskrbnik-samec
s spričevali vinarske in sadjarske šole, priden in pošten, se sprejme v stalno službo na večje vinogradno posestvo. Ponudbe s prepisi spričeval in zahtevo plače upravi »Slovenca« pod »NOVO MESTO« št. 399.

2 ključav. pomočnika

dobro izvežbana kot samostojna vodovodna instalaterja sprejme takoj Ivan Triller na Bledu.

Stanovanja

Kletno stanovanje
obstoječe iz ene sobe, kuhinje in pritlikin se odda takoj. Poizve se v upravi »Slov.« št. 540.

Lepo sobo
mehlovan, je oddati takoj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 553.

Stanovanja
eno dvosobno in dvoje enosobnih se takoj oddajo. - Vprašati: Maribor, Magdalenska ul. 34.

Dijaki

Dijak
se sprejme na stanovanje s hrano ali tudi brez nje. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 535.

Glasba

Klavir
kratek, črn, ceno naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 453.

Vnajem

Dve vel. prazni sobi
za pisarno ali stanovanje takoj oddam. Ogledati od 2 do 4 popoldne v Tavčarjevi ulici 12, I. nadst., vrata 4.

Obcestni lokal
se odda v Spod. Šiški na prometni cesti. Vprašati v Vodnikovi tovarni kisa, Ljubljana VII, Celovška cesta 42.

Kupimo

20 % kronske bone
kupi Pučka štedionia i za ložni zavod d. d. Osišek Desatična ul. 27.

Oglje in drva
vsako količino - kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol, Ljubljana Miklošičeva cesta 6.

Ste li svoj denar

zavrgli? 20% kronski boni, katere je vsakdo prejel pri žigosanju kronskih bankovcev - se po najkulantnejši ceni kupujejo. Prometna bančna družba z o. z., Maribor, Cankarjeva ulica 14.

Tovorni avto

ali osebni, malo rabljen, kupim od 40-60 HP. - Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod značko »Avto 1930/40-60 HP« št. 430.

Prodamo

Drva
odpadke od parketov in žage dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gor. kolod.

Virija oremod

Dunajska 46 Tel. 28-29

Spalnica

iz češnjevega lesa se prodaja pri L. Mrhar, Stanežič 21, št. Vid n. Lj.

Pisalna stroja

Remington in Underwood vsled predstoječe likvidacije ugodno naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 500.

Postelnjake

belo emajlirane, pralnice in ovijalnice za perilo, mreže za vinske filtre, šibre - prodaja ugodno Franc Stupica, železnina, Ljubljana.

Puhasto perje

kg po 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. - L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilna perja.

Virija koks

Dunajska 46 Tel. 28-29

Strojno pletilst

le edino ugodna prilika za takojšnje doseg do brega zaslužka in lastnega podjetja brez posebnih stroškov in zamude časa. Učne tečaje se nastopijo lahko vsak dan. Najboljši pletilni stroji »Walter« vedno v veliki izbiri na zalogi. - F. KOS, Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Premoq
in drva najboljša vrste dobavlja I. Pogačnik, Bohoričeva 5. Telefon 2059.

Moko

dobro, svežo in suho do bite najceneje v F. Juvan-a valičnem mlinu Sr. Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano - Zahtevajte cenik!

Virija drva ogne**Sveže, najfinejše norveško****ribje olje**

iz lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Mi slikamo vse!

Slike poobličja (Porträtbilder), razglednice slike takoj izgotovljene, industrijske in športne slike. Novo vpetan fotoatelj z najmodernejšimi aparati. Fotomeyer, Maribor, Gospodska 39.

Izjava

Franc Malek in Roza Malek preklicujeta in obžalujeta žalitve, ki sta jih izrekla napram gđ. Rozi Turščak in g. Ignacu Mariniču, oba iz Ptuja, kot neresnične ter se jima zahvalujeta, da sta odstopila od tožbe.

Franc in Roza Malek.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKS ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

Inventurna prodaja!

blaga za obleke, suknje, plašče itd.

pri **NOVAK-u**, Ljubljana,
Kongresni trg 15

Oglejte si, okoristite se **prihranite 20 % in več!**

Otvoritevno naznanilo!

Čast mi je naznaniti tako svojim poslovnim prijateljem kakor znancem ter cenjenemu občinstvu sploh, da sem odprl z današnjim dnevom

trgovino z železnino na drobno in debelo, pod tvrdko

JOS. ZALTA & Co.
v lastni hiši na Dunajski cesti št. 9

Dolgoletna praksa v tej stroki, bogate izkušnje, izredna izbira blaga bodisi kuhinjske posode, orodja za vsako obrt, železo za kovanje, stavbni material, cement, traverze itd. naj bo zagotovilo vsakemu, da bo vseskozi pošten z največjo pažnjo in skrajno nizkimi cenami. - Kar najljubše vam vse, da si ogledate brez obveze bogato zalogo, ter se priporočam udani

Ljubljana 15. jan. 1930.

JOSIP ZALTA

Preselitev in združitev trgovine.

Svojim cenj. odjemalcem in p. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem trgovino na Kongresnem trgu št. 19

preselil in združil

s svojo dosedanj, s tem zopet znatno povečano in dobro založeno

trgovino z delikatesami, vinarno, zajuterkovalnico, specerijskim in kolonialnim blagom itd. itd. na

Miklošičevi cesti 32
v palači Pokojninskega zavoda

Obenem z iskreno zahvalo prosim, da mi cenj. odjemalci in p. n. občinstvo tudi v bodoče ohranijo svojo naklonjenost in zaupanje ter zagotavljam, da si bom slej kot prej vedno prizadeval zadovoljiti z najboljšim blagom po konkurenčnih cenah, točno in solidno postrežbo ter se v tem smislu hvaležno in udano priporočam.

F. R. Kovačič.

**Dvokolesa**

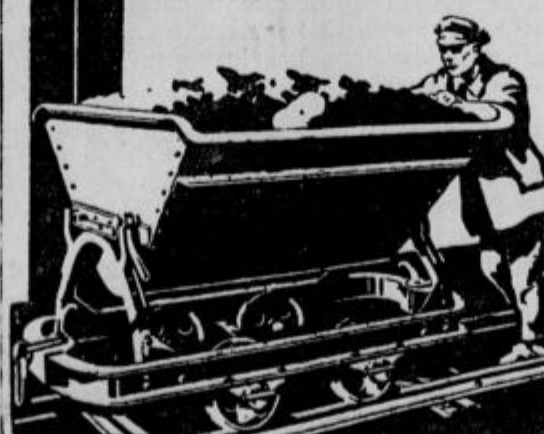
najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

O. & K. VAGONETI

močni in praktični, zelo lahki tek z ležišči na valjce O. & K.

Enostavna in sigurna zaponka, korita in ostali poedini deli v celoti dovršeni.

Stotisoče komadov v dolgoletnem prometu



ORENSTEIN I KOPPEL &

Zagreb, Samostanska 2/II. - Telefon 50-64

+

Globoko potrjim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, teta, gospa

Marija Bašer roj. Gorjanc

dne 14. t. m. ob 8 po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 64. letu starosti.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek 16. januarja ob 9 dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Šmartnem pri Kranju. Priporočamo jo v pobožno molitev in blag spomin.

Strazišče, dne 14. januarja 1930.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Nemogoče nam je zahvaliti se številnim prijateljem, ki so nam v tako obilni meri pokazali svoje sočutje ob priliki pogreba naše nepozabne mame, sestre, svakinje in tete, gospe

HELENE GRADT

Tem potom naj bo vsem skupaj izrečena najiskrenejša zahvala. Posebej se zahvaljujemo preč. duhovščini za lep pogrebni govor, g. nadučitelju Alojzu Kozelju, gđ. učiteljici Mariji Seme, g. učitelju Ernestu Staniču, g. posestniku Falterju, g. oskrbniku Drobniču, g. Francu Trupezu in njegovi sestri Joželi, g. naredniku Dominiku Žgurju, g. organistu Milošu Toplišku in pevskega zboru za pretresljivo žalostinko, končno vsem prijateljem in sosedom, ki so se tako topla zavzeli za ubogo siroto Dragico.

Jurklošter, dne 14. januarja 1930.

Zalujoči ostali.



TVRDKA L. MIKUŠ naznanja žalostno vest, da je njen večletni knjigovodja, gospod

Franc Peterca

po kratkem trpljenju nenadoma umrl. Vestnemu, skrbnemu, nad vse marljivemu sodelavcu ohranimo časten spomin.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1930.



Usmiljeni Bog je rešil danes dolgega in hudega trpljenja in poklical k sebi mojo dobro mamico

Ivano Valenčič

vдово po semeniškem vratarju

katere bomo položili v sredo, dne 15. januarja ob 16. uri k večnemu počitku pri Sv. Križu v Ljubljani.

Iva Valenčič,
hči.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosesčanom, ki ste nam ob prerani izgubi našega dobrega in predragega pokojnika, gospoda

FRANA BERGANTA

trgovca in posestnika

lajšali s tolažilnimi besedami neizmerno bol in ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili krasne vence in cvetje, najsrčnejša hvala.

Posebno zahvalo smo dolžni č. g. župniku Barletu za njegove tolažilne besede in g. dr. Edvardu Jemcu, ki je z vso požrtvovalnostjo lajšal bolečine pokojniku do zadnjega trenutka. Nadalje se zahvaljujemo g. dr. Zarniku kot zastopniku občine, Gremiju trgovcev, Šentjakobskemu pevskemu zboru in članom »Grafike« za v srce segajočo žalostinko, ter vsem stanovskim tovarišem pokojnikov. Ohranite blagega pokojnika v trajnem spominu.

Maša zadušnica se bo služila v četrtek 16. t. m. ob pol 8 zjutraj v šentjakobski župni cerkvi.

Ljubljana, 14. januarja 1930.

Zalujoči rodbini: Bergant - Markelj.